

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 880)

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı; Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in; GAP Bölgesinde Yatırımların Özendirilmesi ve İstihdam Yaratılması Hakkında Kanun Teklifi; Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ve 3 Milletvekilinin, Adalarda Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun Teklifi; Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve 69 Milletvekilinin, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi; Zonguldak Milletvekili Harun Akın ve 50 Milletvekilinin, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi; Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 26 Milletvekilinin, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi; Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım ve 15 Milletvekilinin, 29.1.2004 Tarih ve 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi; İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun, Yatırımların ve İstihdamın Özendirilmesi ve Bölgesel Dengesizliklerin Giderilmesi Hakkında Kanun Teklifi; Kahramanmaraş Milletvekilleri Mehmet Yılmazcan, Hanefi Mahçiçek ile Mehmet Ali Bulut'un, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Teklifi; Kastamonu Milletvekilleri Musa Sıvacıoğlu, Hakkı Köylü ile Sinan Özkan'ın, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; Konya Milletvekili Hasan Anđı'nın, 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; Sakarya Milletvekilleri Ayhan Sefer Üstün, Erol Aslan Cebeci, Hasan Ali Çelik, Süleyman Gündüz ile Recep Yıldırım'ın, 29.1.2004 Tarih ve 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Balıkesir Milletvekili A. Edip Uğur ve 12 Milletvekilinin, 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/966, 2/219, 2/271, 2/274, 2/286, 2/349, 2/350, 2/366, 2/371, 2/374, 2/387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391)

Not: Tasarı ile 2/374 esas numaralı Teklif; Başkanlıkça Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

4.2.2005

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-770/545

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 13.1.2005 tarihinde kararlaştırılan “Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

5084 sayılı Kanun, bugüne kadarki uygulama sürecinde yatırımların ve istihdamın teşviki ve bu kapsamda bölgelerarası ekonomik dengesizlikleri gidermek yönünde çok önemli gelişmeler elde edilmesine imkân sağlamıştır. Bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlanan yörelerde yatırımlarda büyük bir hızlanma görülmüştür. Başlanan yatırımların tamamlanmasıyla bu bölgelerde işsizlik sorunu büyük ölçüde çözülecek ve hızlı bir ekonomik büyüme yaşanacaktır.

Tasarı ile, teşviklerin daha etkili olmasını öngören iki temel değişiklik yapılmaktadır. Bunlardan ilki vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından kapsama girecek illerin belirlenmesinde, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca saptanan 2003 yılı sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi değerinin de bir kriter olarak dikkate alınmasıdır. Böylece, endeksi değeri eksi olan ve sosyo-ekonomik gelişmişlik yönünden birbirine benzer nitelik taşıyan tüm illerin kapsama alınması sağlanmış olmaktadır.

İkinci temel değişiklik ise, kapsama giren illerde 5084 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce faaliyete başlamış mükelleflere, bu faaliyetleri kapsamında yarattıkları istihdam dolayısıyla da teşviklerden yararlanma olanağının sağlanmasıdır. Bu düzenleme ile teşviklerin uygulanmasından önce faaliyete başlamış olan mükelleflere rekabet eşitliği imkânı sağlanmış olmaktadır.

Tasarı, yukarıda belirtilenler dışında uygulama sürecinde ortaya çıkan sorunları giderme yönünde de bazı hükümler içermektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile, 5084 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeksi değeri eksi olan iller de Kanunun kapsamına alınmaktadır.

Bu değişiklikle, daha önce kapsamda olmayan 13 il daha vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Kanun kapsamına girmekte ve bu teşviklerden yararlanan il sayısı 49'a ulaşmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksinin negatif olması dolayısıyla kapsama giren 13 il aşağıda belirtilmiştir.

1. Kilis	6. Çorum	11. Elazığ
2. Tunceli	7. Artvin	12. Karaman
3. Kastamonu	8. Kütahya	13. Nevşehir
4. Niğde	9. Trabzon	
5. Kahramanmaraş	10. Rize	

Madde 2.- Madde ile yapılan değişiklikle, Kanunun yürürlüğünden önce kapsama giren illerde faaliyet gösteren mükelleflere, bu iş yerlerinde eskiden yarattıkları istihdam dolayısıyla da gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanma olanağı sağlanmaktadır. Daha önceki uygulamada eskiden beri faaliyette bulunanlar yarattıkları yeni istihdam ölçüsünde bu teşvikten yararlanmaktaydı.

Ancak, eskiden olduğu gibi kapsama dahil olmayan yörelerde yaratılan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde gelir vergisi stopaj teşviki uygulanmayacaktır.

Madde 3.- Bu maddede, 2 nci madde ile gelir vergisi stopaj teşviki için yapılan değişikliklere paralel olarak sigorta primi işveren hissesi teşviki için değişiklikler yapılmaktadır.

Ayrıca, teşvikten yararlanılabilmesi için, çalıştırılan işçilerle ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca düzenlenmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmesi şartı getirilmiştir. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesinden dolayı Hazinece Sosyal Sigortalar Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı da işverenden tahsil edilecektir. Böylece teşvikten yararlanacak işverenlerin Sosyal Sigortalar Kurumuna olan yükümlülüklerini yerine getirmeye özen göstermeleri amaçlanmaktadır.

Madde 4.- Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların yatırımcılara bedelsiz devri uygulamasından vazgeçilmekle birlikte, yatırımların da gerçekleştirilmesine imkân vermek amacıyla bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi öngörülmektedir.

Düzenleme ile ayrıca, özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen, ancak planlanan yatırım bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gereken alanların ilgili mevzuatı çerçevesinde kullanılmak üzere bedelsiz kullanma izni verilmesi öngörülmüştür.

Öte yandan, organize sanayi bölgelerinde Hazineye ait arazi veya arsaların bedelsiz devrine ilişkin mevcut hükümler muhafaza edilerek öncelikle organize sanayi bölgelerindeki sanayi parsellerine yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

Madde 5.- Yapılan değişiklikle, kapsama dahil illerde 1.10.2003 tarihinden önce faaliyete geçmiş olan işletmelerin, bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını 1.3.2004 tarihinden itibaren fiilen ve sürekli olarak en az yüzde 10 oranında veya en az 20 işçi artırımları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması koşuluyla, bulunduğu yere göre sağlanan oranlarda enerji desteğinden yararlanması öngörülmektedir.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınacaktır.

Madde 6.- 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (c) bendinde yapılan değişiklikle özelleştirme kapsamında devralınan işletmelerin devir alınmasının yeni işe başlama olarak değerlendirilmesi sağlanmaktadır. Maddenin (d) bendinde yapılan değişiklikle de özelleştirme kapsamında devralınan işletmelerin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde de, bu faaliyet ile ilgili olarak teşviklerin uygulanması sağlanmaktadır.

Madde 7.- Madde ile, 5084 sayılı Kanuna geçici 2 nci madde eklenmekte ve anılan Kanunun 7 nci maddesinin (h) bendinde yer alan düzenlemeye benzer bir düzenleme bu Kanun kapsamına alınan yeni illerde yapılacak yatırımlar için de getirilmektedir. Düzenlemeyle kapsama yeni alınan illerde 1.1.2005 tarihinden itibaren azamî iki yıl içerisinde (31.12.2006 tarihine kadar) tamamlanan yeni yatırımlar ile daha önce kapsama dahil olan illerde bu tarihten sonra (1.1.2005) başlayan ve azamî iki yıl içinde (31.12.2006) tamamlanan yeni yatırımlar için vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteğinin, Kanunda belirtilen sürelerle bakılmaksızın yatırım tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 8.- Yürürlük maddesidir.

Madde 9.- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstihdamın artırılması ve bölgesel ekonomik dengesizliklerin giderilmesi amacıyla, GAP Bölgesinde Yatırımların Özendirilmesi ve İstihdam Yaratılması Hakkında Kanun Teklifim Gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize saygıyla sunarım.

Muhsin Koçyiğit
Diyarbakır

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de, kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Bu dengesizlikler, ülkemizin sağlıklı gelişmesinin önündeki en ciddi engellerden birisidir. Gecekondulaşma, kamu hizmetlerinin dengeli sunulmaması, gecekondulaşma ile birlikte gündeme gelen çarpık kentleşme, iç göçlerin getirdiği kamu arazilerinin yağmalanması, kent mafyasının oluşumu ve güçlenmesi gibi pek çok sorun, büyük ölçüde bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgesel dengesizlikleri gidermenin temel yolu, yatırımların bu bölgelere kaymasını özendirecek önlemleri almakla olur. Kamu kaynaklarının yetersizliği dikkate alındığında, bu bölgelere doğal olarak özel sektörün yatırım yapması gerektiği karşımıza çıkmaktadır.

Bugün için belli bölgelerde yoğunlaşan özel sektör yatırımlarının, Anadolu'ya yayılabilmesi için zaman zaman yasalar çıkarılmış, hükümetler yönetsel kararlarla özel sektörü özendirmek istemişlerdir. Ancak yapılan çalışmalar ve çıkarılan yasalar, bekleneni vermemiş ve özel sektörün kalkınmada öncelikli yörelere yatırım yapmasını yeterince özendirememiştir. Kuşkusuz, bu olumsuz gelişmenin pek çok nedeni olmakla birlikte, temel neden, Doğu ve Güneydoğuda yaşanan ve uzun süre devam eden terör olaylarıdır. Özellikle bu nedenle, 4325 sayılı Yasa beklenen sonuçları verememiştir.

Bugün Türkiye, tarihinin en büyük işsizlik olgusunu yaşamaktadır. Tasarruflar beklenen ölçüde yatırımlara aktarılamamaktadır. Gerek bölgesel dengesizliklerin ekonomik anlamda olabildiğince giderilmesi ve gerekse bu bölgelerde yeni iş alanları yaratılması açısından, daha ciddi önlemlere gereksinim bulunmaktadır. Bu yasa tasarısıyla, yatırımların az gelişmiş illere yönelmesine büyük ölçüde ortam hazırlamakta ve böylece işsizlik konusunda daha kalıcı çözümler üretilmektedir.

GAP Bölgesinde 20 yılı aşkın bir süre devam eden olağanüstü hal koşulları ve buna bağlı olarak oluşan ekonomik krizler bir yandan köyden kente, öte yandan kentten batı bölgelerimize doğru göçlerin oluşmasına neden olmuştur. Bu bölgemiz adeta ekonomik, sosyolojik, psikolojik ve demografik erozyona uğramıştır.

İşte bu olumsuz süreçte, köyünü, kentini, işini terk etmeden toprağına, ülkesine ve bölgesine sahip çıkarak kıt kaynaklarını optimal şekilde değerlendirmek suretiyle işini büyüten, geliştiren ve yeni yatırımlara yönelerek bölgesel ve yerel istihdama, bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunanların teşvik yasalarının kapsamı dışında tutulması elbette mümkün değildir.

Bilindiği üzere vergisel avantajlar getiren teşviklerin dünyadaki uygulamalarına bakıldığında "Kapsanan Bölge" içerisindeki eski ve yeni yatırımlara eşit şekilde uygulanması mantığına dayanır.

Bu tür yasaların amacı:

- 1- Yeni yatırımlar aracılığı ile istihdam ve üretimi artırmak.
- 2- Sermaye birikimi yoluyla çarpan etkisiyle yatırımları artırmaktır.

Aksi halde, eşitlik ilkesi yeni yatırımlar lehine, eski yatırımcılar aleyhine maliyet ve rekabet eşitsizliği yaratarak mevcut sistemi zedeleyecek.

Bu bölgede oluşan hızlı nüfus artışını massederek istihdam ve gelir yaratacak yeni yatırımların yapılması oldukça önem arz etmektedir. GAP'ın ve buna bağlı sulama kanallarının devreye girmesiyle tarımsal ürün ve girdilerde bir patlama yaşanacaktır. Tarıma dayalı sanayiinin gelişebilmesi için öncelikle üretim maliyetlerinin düşürülüp kârlılığın artırılması amaçlanarak sermaye birikimi gerçekleştirilmelidir. Girişimcileri yatırımlara sevk edebilmek için onlara kârlı ortamı yaratacak vergisel ve finansal teşvikleri hayata geçirmek gerekir.

Bölgede yapılan yatırımların kârlılığını artırılabilmenin bir yolu da, burada üretilecek malların pazar şansının yaratılmasıdır. Büyük-küçük tüm girişimcilerin sıkıntısı ürettiği malın pazar garantisidir. Yatırımcı girişimci işi, sondan başa doğru düşünür. Kâr etmeyecekse işe girmez. Kâr etmenin yolu sadece ucuza üretebilmek değil, ucuza üretebildiğini satarak kârını realize edebilmektir.

Bölgede üretilen malın iç ya da dış pazarda pazarlanabilmesi için işletmelerin kendi olanakları sınırlıdır. Bu nedenle, bunun pazarlaması ile ilgilenen iç-dış ticaret şirketlerinin bu malların pazarlanmasından doğacak kârların vergi dışında bırakılması ya da bu malların maliyet bedeline giren bir kısım vergi ve maliyet unsurlarının üreticilere iade edilmesinden geçer.

Bu kanun teklifimin yasallaşması halinde, yukarıda belirtilen amaçları yaşama geçireceğini ümit ediyorum.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile Yasanın amacı belirlenmektedir

Madde 2.- Madde ile Yasanın kapsamı belirlenmekte ve hangi koşullarda uygulanacağına açıklık getirilmektedir.

Madde 3.- Madde ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, Yasa kapsamında yapacakları yatırımlar dolayısıyla sağlanan vergi kolaylıkları belirlenmektedir. Ayrıca Yasanın, 31.12.2014 tarihine kadar uygulanacağı öngörülmüş ve böylece büyük kapsamlı yatırımların yapılmasına da olanak sağlanmıştır.

Madde 4.- Madde ile, yatırımların özendirilmesi ve yeni istihdam alanlarının yaratılması için getirilen vergi teşvikine açıklık getirilmektedir. Bu yasa ile, daha önce çıkarılan yasalardan farklı olarak, çalışanlardan kesilen vergilerin tahakkuk ettirilerek iki yıl ertelenmesi yerine, vergilerin terkinini öngörülmüştür.

Madde 5.- Madde ile yatırımcının, Yasa kapsamında yatırım yaparken yapacağı iş ve işlemlerden ve kendisine tahsis edilecek arazi veya arsa dolayısıyla ortaya çıkabilecek her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğuna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 6.- Madde ile Yasa kapsamındaki illerde yapılacak yatırımların özendirilmesi için, imalat belgesi olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, enerji tüketiminde sağlanan fiyat avantajına yer verilmektedir.

Madde 7.- Madde ile yatırımcının yeni işe başlattığı işçiler için, tahakkuk ettirdiği işveren payını, Hazinesinin hangi koşullarda ödeyeceği düzenlenmiştir.

Madde 8.- Madde ile Yasa kapsamında yatırım yapacak olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, hangi koşullarda bedelsiz arsa ya da arazi tahsis edileceği düzenlenmiştir.

Madde 9.- Kanun kapsamına dahil illerde üretilen malların iç ve dış ticaret şirketlerince iç piyasada satılması veya ihraç edilmesi halinde satılan veya ihraç edilen malların maliyetine giren Özel Tüketim Vergisinin mükellefe iadesi amaçlanmıştır.

Madde 10.- Fon kaynaklı kredilerin kapsama dahil illere verilmesinde kolaylık getirilmiştir.

Madde 11.- Yürürlük maddesidir.

Madde 12.- Yürütme maddesidir.

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ MUHSİN KOÇYİĞİT'İN TEKLİFİ
GAP BÖLGESİNDE YATIRIMLARIN ÖZENDİRİLMESİ VE İSTİHDAM
YARATILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1.- Bu kanunun amacı; GAP Bölgesinde vergi teşvikleri uygulamak, ucuz enerji sağlamak, fondan kredi tahsisi etmek ve yapılacak yatırımlara bedelsiz kamu arsa ve arazisi vererek, yatırımları ve istihdam olanaklarını artırmak suretiyle ekonomik ve sosyal açıdan bölgeler arası dengesizlikleri ortadan kaldırmaktır.

Kapsam

MADDE 2.- a) Bu kanunda geçen GAP Bölgesi; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, normal yöre kapsamına giren iller dışında, GAP Bölgesine dahil iller ve ilçeleri kapsar.

b) Bu kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen yatırımcılar; imalat, hizmet ve ticaret sektöründe faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişi, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleridir.

Gelir ve Kurumlar Vergi İstisnası

MADDE 3.- a) Bu maddenin yürürlük tarihinden başlamak üzere bu kanun kapsamına giren illerde mevcut ve yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla, münhasıran bu iş yerlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2014 tarihine kadar işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. İstisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bu kazançlar hakkında 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25'inci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin 6 numaralı bendine göre kesinti yapılamaz.

b) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin (a) fıkrasındaki istisna süresinin sonundan başlamak ve 31.12.2020 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinden fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

İndirim Oranı: 10'a kadar işçi çalıştıranlarda % 40, 10 işçi çalıştıranlarda % 60, 51 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda % 80 dir. 11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı % 50 oranına her bir işçi için 0,5 puan eklenmek suretiyle bulunur.

Bu fıkra kapsamında, istisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bunlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendine göre kesinti yapılmaz.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce, kapsama dahil illerde işyeri bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.2003 tarihinden önce, bu kanunun yürürlük tarihinden evvel vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisine bu fıkrada belirtilen indirim oranları, kapsama dahil oldukları sürece uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Terkini

MADDE 4.- 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu kanunun kapsamına giren illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ay başından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin

31.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ek olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın sonunda terkin edilir.

İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

MADDE 5.- Kapsamdaki illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, yapılacak yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.

1. Arazi ve arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkin, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar.

2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kağıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaba alınan paralar.

Yatırımların bu Kanunun uygulama süresi içinde tamamlanamaması halinde daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir. Bu uygulamada zaman aşımı 31.12.2014 tarihinden itibaren başlar.

Yatırım projesinin tamamının fiziki olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağı ölçü ve esasları ile bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca belirlenir.

Enerji Tüketiminde İndirim

MADDE 6.- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten, 31.12.2014 tarihine kadar geçerli olmak üzere, kapsama dahil illerde mevcut ve yeni kurulacak imalat, hizmet ve ticaret sektörlerinde faaliyette bulunan, gerçek ve tüzel kişiler ile yatırım teşvik belgesine bağlanan yatırımlara müracaatın kabul edildiği tarihten itibaren elektrik enerjisi tüketim bedelleri ve doğalgaz fiyatları yüzde yetmişbeş indirimli olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulama esasları Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından belirlenir.

Sigorta Primi İşveren Payları

MADDE 7.- 31.12.2014 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ek olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73'üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi Hazinece karşılanır:

Ödeme usul ve esasları; Sosyal Sigortalar Kurumunun bağlı olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

MADDE 8.- Bu Kanunun kapsamına giren illerde, organize sanayi bölgelerine öncelik verilerek üzere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere, Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara veya il özel idarelerine ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir.

Devir konusu arazi ve arsaların imar planları yoksa, bunların planları öncelikle yapılır.

Belirlenecek istihdam esaslarına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren 10 yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi veya arsanın tapu kaydına, devir sırasında Hazinece, katma bütçeli kuruluşlarca, belediyelerce veya il özel idarelerince bedelsiz olarak devir olduğu, devir amaç ve koşullarına devir alan gerçek ve tüzel kişilerin uymak olduğuna dair şerh konulur. Bu maddenin kapsamında belirlenmiş koşullara uyulmuş olması kaydıyla talep üzerine, belirtilen süre sonunda tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Devredilen arazi veya arsa üzerindeki toplam yatırımın yarısından fazlasının tamamlanmış olması yatırımcının talep etmesi halinde, devredilen arazi veya arsanın rayiç bedeli tahsis edilerek tapu kayıtlarındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının bu madde kapsamında belirlenen koşullara uymaması halinde herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz mal üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idareleri adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir koşulları ile diğer usul ve esaslar gerektiğinde ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İhracata Özel Tüketim Vergisi İadesi

MADDE 9.- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 5'inci maddesinin 2' nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanun Kapsamına dahil illerde üretilen malların iç ve dış ticaret şirketlerince pazarlanması veya ihraç edilmesi halinde, "Satılan veya ihraç edilen malın maliyetine giren, Özel Tüketim Yasasına ekli (1) sayılı listenin (A) cetvelindeki malların alımına ödenen Özel Tüketim Vergisi ile iç piyasada satılan veya ihraç edilen malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen ve beyan edilen Özel Tüketim Vergisi mükellefe iade edilir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları düzenlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Fondan Kredi (Kobi Kredisi) Tahsisi

MADDE 10.- Teşvik belgesi kapsamında ve toplam sabit yatırım tutarı 500 Bin Euro'yu aşmayan yatırımlara fondan kredi tahsisi yapılır. Söz konusu kredi için 1/1 oranında il ve ilçelerdeki ipotekler ve makine teçhizat rehni kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 11.- Bu Kanunun

- a) 3'üncü maddesi 1.1.2004 tarihinde
 - b) Diğer hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında,
- Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Mehmet Yıldırım
Kastamonu

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Çözmek zorunda kaldığımız sorunların büyük bir bölümü bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgeler arası dengesizlikleri ortadan kaldırmanın en etkili yollarından biri, bu bölgelere özel sektörün yatırım yapmasını özendirerek önlemler almaktır. Bu amaca yönelik olarak değişik tarihlerde yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasal düzenlemelerin son örneği, 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanundur.

Ancak, bu Kanun kapsamına gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan illerin alınması, ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı için yeterli olmamıştır. Çünkü, gelir düzeyi Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan iller de, ciddi bir yoksulluk olgusuyla karşı karşıyadırlar. Yeni iş alanlarının yaratılması, işsizliğin önlenmesi ve bölgeler arası dengesizliğin giderilmesi için daha etkili ve sonuç alıcı önlemlere ihtiyaç vardır. Geliri 2146 ABD Dolarının altında olan illerin de kanun kapsamına alınmasıyla yoksullukla, işsizlikle ve büyük şehirlere göçle daha etkili bir şekilde mücadele edilebilecektir.

Gelir düzeyi Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan illerin kanun kapsamına alınmasıyla; Artvin, Denizli, Nevşehir, Sakarya, Aydın, Karaman, Balıkesir, Burdur, Rize, Kilis, Kayseri, Kütahya, Kastamonu, Niğde, Hatay, Elazığ, Samsun, Çorum, Gaziantep, Karabük, Tunceli, Kahramanmaraş, Konya, Isparta, Trabzon illeri de teşviklerden yararlanabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 5084 sayılı Kanunun kapsam maddesi olan 2 inci madde değiştirilerek; kanun kapsamına, gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan iller yerine Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan iller alınmıştır.

Madde 2.- Yürürlük maddesidir.

Madde 3.- Yürütme maddesidir.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ MEHMET YILDIRIM'IN TEKLİFİ

**5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. - 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun, "Kapsam" başlıklı 2 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kapsam

Madde 2.- Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2146 ABD Doları veya daha az olan illeri,

b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri,

Kapsar. "

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Mehmet Yıldırım

Kastamonu

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Çözmek zorunda kaldığımız sorunların büyük bir bölümü bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgeler arası dengesizlikleri ortadan kaldırmanın en etkili yollarından biri, bu bölgelere özel sektörün yatırım yapmasını özendirerek önlemler almaktır. Bu amaca yönelik olarak değişik tarihlerde yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasal düzenlemelerin son örneği, 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanundur.

Ancak, bu Kanun kapsamına gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan illerin alınması, ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı için yeterli olmamıştır. Çünkü, gelir düzeyi Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan iller de, ciddi bir yoksulluk olgusuyla karşı karşıyadırlar. Yeni iş alanlarının yaratılması, işsizliğin önlenmesi ve bölgeler arası dengesizliğin giderilmesi için daha etkili ve sonuç alıcı önlemlere ihtiyaç vardır. Geliri 2146 ABD Dolarının altında olan illerin de kanun kapsamına alınmasıyla yoksullukla, işsizlikle ve büyük şehirlere göçle daha etkili bir şekilde mücadele edilebilecektir.

Ayrıca, kanun teklifinin 2 inci maddesiyle sigorta primi teşvikleri için kademeli bir uygulama getirilmiştir.

Gelir düzeyi Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan illerin kanun kapsamına alınmasıyla; Artvin, Denizli, Nevşehir, Sakarya, Aydın, Karaman, Balıkesir, Burdur, Rize, Kilis, Kayseri, Kütahya, Kastamonu, Niğde, Hatay, Elazığ, Samsun, Çorum, Gaziantep, Karabük, Tunceli, Kahramanmaraş, Konya, Isparta, Trabzon illeri de teşviklerden yararlanabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 5084 sayılı Kanunun kapsam maddesi olan 2 inci madde değiştirilerek; kanun kapsamına, gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan iller yerine Türkiye ortalaması olan 2146 ABD Dolarının altında olan iller alınmıştır.

Madde 2.- Yürürlük maddesidir.

Madde 3.- Yürütme maddesidir.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ MEHMET YILDIRIM'IN TEKLİFİ

5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun, "Kapsam" başlıklı 2 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kapsam

Madde 2.- Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2146 ABD Doları veya daha az olan illeri,

b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri,

Kapsar."

MADDE 2.- 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun, "Sigorta primi işveren paylarında teşvik" başlıklı 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sigorta primi işveren paylarında teşvik

Madde 4.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerden, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1500 ABD Doları veya daha az olan illerde 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki işyerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarını, diğer yerlerdeki işyerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80'ini aşamaz.

Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1500 ABD Doları ile 2146 ABD Doları arasında olan illerde % 80 oranı % 70 olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalarda Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Turhan Çömez

Balıkesir

Ali Osman Sali

Balıkesir

İbrahim Köşdere

Çanakkale

Sedat Pekel

Balıkesir

GENEL GEREKÇE

Kalkınmışlık düzeyinin çok düşük olduğu adaları tecrit koşullarından kurtarmak, adalarda yaşayan insanlarımızın yaşam koşullarını kolaylaştırmak, adaların devamlı olarak dışarıya verdiği göçün önüne geçmek, adalarda istihdamın yaratılması ve yatırımların daha fazla özendirilmesiyle mümkün olacaktır.

Adaların coğrafi özelliğinden kaynaklanan zorlukların ortadan kaldırılmasını, doğal çevrenin üstün özelliklerinin ve kültürel mirasın işletmecilik mantığı ile kalkınmaya dahil edilmesini, sürekli kalkınmanın sağlanmasını ve işsizliğin azaltılmasını hedefleyen Adalarda Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile Kanun teklifinin amacı düzenlenmektedir. Teklifin amacı, yerleşim olan ve/veya yerleşim olmayan adalarımızda vergi teşvikleri uygulamak, enerji desteği sağlamak, işverenlere sosyal sigortalar prim desteği sağlamak suretiyle yatırımları ve istihdam imkanını artırmaktır.

Madde 2.- Madde ile bu Kanun teklifi kapsamına giren adalar belirlenmektedir.

Madde 3.- Madde ile yeni istihdam sağlayan işverenlerin, bu istihdamlar nedeniyle hesaplanacak gelir vergisinin tamamının veya bir kısmının, verecekleri muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden gelir vergisine mahsup edilerek terkin edilmesi suretiyle istihdam üzerindeki yükün azaltılması amaçlanmıştır.

Madde ile yeni istihdam edilen personelin ücretleri üzerinden yapılacak gelir vergisi stopajının genel kurallar çerçevesinde hesaplanarak kesilmesi, verilen muhtasar beyanname ile tahakkuk ettirilmesi, ancak tahakkuktan terkin edilerek ilave istihdam sağlayan işverene bu kadarlık bir ek imkan sağlanması öngörülmüştür. Böylece ilave istihdamın işverene maliyeti, terkin edilen gelir vergisi stopajı kadar azaltılmıştır.

Eskiden beri faaliyetine devam eden işletmeler açısından, maddede yeni işe alınan işçi sayısı, mükelleflerin 1.5.2004 tarihinden önce vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler olarak ifade edilmiştir.

Madde 4.- Madde ile istihdamı artırmak amacıyla işverenlere sigorta prim desteği sağlanmaktadır.

Yapılan düzenleme ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin kapsama dahil adalardaki işyerlerinde yeni işe aldıkları işçiler için 506 sayılı Kanunun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime

esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesinin bir kısmının veya tamamının Hazinece karşılanması öngörülmektedir.

Madde 5.- Kanunun 2 nci maddesi kapsamındaki adalarda 31.12.2008 tarihine kadar yapılacak teşvik belgeli yatırımlara vergi, resim ve harç muafiyeti getirilmektedir.

Madde 6.- Madde enerji desteğini düzenlemektedir.

Madde ile 31.12.2008 tarihine kadar, adalarda ve seçilmiş bazı sektörlerde faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari 10 işçi çalıştıran ve bu istihdamı enerji desteğinden yararlanan süre boyunca muhafaza edecek işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin, çalıştırılan işçi sayısı ve faaliyet gösterilen yer ile bağlantılı olarak % 20 ile % 40'ının Hazinece karşılanması öngörülmektedir.

Daha önce faaliyete başlamış işletmelere de koşullu olarak enerji desteği sağlanması öngörülmüştür.

Madde 7.- Madde TDI'nin adalarda üstlendiği deniz taşımacılığında navlun ve yolcu ücretlerinde özel indirim öngörür.

Madde 8.- Madde ile adalarda kamu sektöründeki istihdamı teşvik etmek amacıyla adalarda görevli memurlara özel teşvikler düzenlenir.

Madde 9.- Madde, Kanunun 2 inci maddesi kapsamındaki adalarda uygulanacak diğer teşvikleri belirler.

Madde 10.- Çeşitli hükümleri içeren madde ile yapılan düzenlemeler aşağıda açıklanmaktadır.

(a) bendi ile yapılan düzenleme ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olan hizmet ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler ile ilgili olarak bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddeleri hükümleri ile getirilen teşviklerin uygulanmaması öngörülmektedir.

(b) bendi ile yapılan düzenleme ile mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi durumların yeni işe başlama olarak değerlendirilmemesi, devir, birleşme ve bölünme hallerinde devralan veya birleşilen kurumun işçi sayısında meydana gelen artışın bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddeleri hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaması öngörülmektedir.

4 aylık sigorta prim bordrolarında, bordronun ilgili olduğu dönem içinde istihdama yönelik değişiklikler olmuş olması halinde hangi sayının esas alınacağına ilişkin belirleme (c) bendinde yapılan düzenlemede yer almaktadır. Ayrıca teşviklerin amacına ulaşabilmesi için teşviklerin gerçekten istihdam artışı yaratan işletmelere (mükelleflere) sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle gerçek istihdam artışına yol açmayacak işlemlerin teşviklerden yararlanmak için yeterli olmamasına yönelik düzenleme de bu bentte yer almaktadır.

(e) bendi ile Hazinece karşılanacak prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak vergiye tabi olacak kazancın tespitinde dikkate alınmaması sağlanmıştır. Mükelleflerce ilgili oldukları dönemlerde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınacak enerji giderleri, iadenin gerçekleştirildiği dönemde matrahın tespitinde gelir olarak dikkate alınacaktır.

(f) bendi ile kamu işletmelerinin 4 ve 6 ncı maddeler ile getirilen teşviklerden yararlanmayacağı belirtilmektedir.

Madde 11.- Yürürlük maddesidir.

Madde 12.- Yürütme maddesidir.

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ TURHAN ÇÖMEZ'İN TEKLİFİ

**ADALARDA YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; Adalarımızda vergi ve sigorta prim teşvikleri uygulamak, enerji desteği sağlamak suretiyle yatırımları ve istihdam imkanlarını artırmaktır.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun Gökçeada, Bozcaada, Marmara Adası, Avşa Adası, Paşalimanı Adası ve Ekinlik Adası'nı kapsar.

Gelirler ve kurumlar vergisi stopajı teşviki

MADDE 3.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci madde kapsamındaki adalarda, 1.5.2004 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.5.2004 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin % 80'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek vergi tutarı sınırlandırılmış olup, bu tutar, yeni işe alınan işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak tutarın % 80'ini aşamaz. Kıyaslama toplu olarak yapılacak olup, her bir işçi için ayrı ayrı hesaplama yapılmayacaktır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Sigorta primi işveren paylarında teşvik

MADDE 4.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci madde kapsamındaki adalarda, 1.5.2004 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.5.2004 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin % 80'i Hazinece karşılır.

Hazinece karşılanacak tutar, 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80'ini aşamaz. Dolayısıyla bu tutarı aşan kazanç üzerinden hesaplanacak primler işverenler tarafından ödenecektir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

İşlemlerde vergi, resim, harç istisnası

MADDE 5.- Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere; 2 nci madde kapsamındaki adalarda yapılacak teşvik belgeli yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.

1. Arazi ve arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis terkinini, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kâğıtlar,

2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kâğıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben alınan paralar,

Yatırımların bu maddede belirtilen süre içinde tamamlanmaması halinde, daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile; öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir. Bu uygulamada zamanaşımı 31.12.2015 tarihinden itibaren başlar.

Yatırım projesinin tamamının fiziki olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağı ölçü ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Enerji desteği

MADDE 6.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulamak üzere, 2 nci madde kapsamındaki adalarda, 1.5.2004 tarihinden itibaren imalat sanayi, madencilik, hayvancılık (balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari 10 işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 20'si Hazinece karşılanır. Bu orana 10'dan sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran % 40'ı geçemez.

1.5.2004 tarihinden önce birinci fıkrada belirtilen konularda faaliyete geçmiş olan işletmeler, bu maddenin yürürlük tarihini müteakip 1.5.2004 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını fiilen ve sürekli olarak en az % 20 oranında artırmaları ve asgari 10 işçi çalıştırmaları koşuluyla % 20 oranında enerji desteğinden yararlanır. Bundan sonraki her bir işçi için destek oranı 0,5 puan artırılır. Yararlanılabilecek destek oranı % 40'ı geçemez.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, bir takvim yılının en az 3/4'ünde çalıştırılmış işçi sayısı esas alınır. Yıl içinde faaliyete başlanmış olması halinde, faaliyette bulunulan süre dikkate alınır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık müştereken yetkilidir.

Taşımacılık desteği

MADDE 7.- Türkiye Denizcilik İşletmelerinin, 2 nci madde kapsamındaki adalara yaptığı taşımacılık hizmetlerinde, navlun ve yolcu ücretleri % 40 oranında özel indirimli olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir.

Kamu personeline destek

MADDE 8.- Görev süresinin % 50'den fazlasını 2 nci madde kapsamındaki adalarda tamamlamış olan kamu alanında görevli memurların ayrıca çalıştıkları her iki yıla bir yıl eklenir. Bu memurlara yılda bir defa olmak üzere maaşlarının üç katı ikramiye ödenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Diğer teşvikler

MADDE 9.- 2 nci madde kapsamındaki adalarda;

- a) İlave istihdam yaratmaya yönelik demirbaşaya kaydedilecek araç alımlarında KDV alınmaz.
- b) Üretilen mal ve hizmetlerden KDV alınmaz.
- c) Doğrudan ithal edilen ürünlerde KDV oranı % 13 olarak uygulanır.
- d) Devlete ait yarım kalmış yatırımlar ve atıl durumdaki tesisler, ihale yoluyla en fazla istihdam sağlamayı taahhüt eden yatırımcıya, 30 yıl süreyle ücretsiz tahsis edilir.

Çeşitli hükümler

MADDE 10.- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olan hizmet ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler hakkında 3, 4 ve 6 ncı madde hükümleri uygulanmaz.

b) Mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi haller, 3, 4 ve 6 ncı maddelerin uygulanmasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

c) 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirilen işçi sayısı olarak bordronun ilgili olduğu dönemin son ayına ilişkin işçi sayısı dikkate alınır. Kapsama dahil olan illerde bulunan işyerleri dolayısıyla birden fazla bordro verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6 ncı maddede uygulanmasında ilgili işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyet ile ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

d) Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler, bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlanamaz.

e) 4 üncü madde hükmüne göre Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz, 6 ncı madde kapsamında Hazinece karşılanan enerji giderleri iadenin yapıldığı dönemde gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınır.

f) Kamu işletmeleri hakkında 4 ve 6 ncı madde hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 11.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun-
da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

<i>Deniz Baykal</i>	<i>Muharrem Toprak</i>	<i>Hasan Fehmi Güneş</i>
Antalya	İzmir	İstanbul
<i>Ali Topuz</i>	<i>Sıdıka Sarıbekir</i>	<i>Hüseyin Özcan</i>
İstanbul	İstanbul	Mersin
<i>Haluk Koç</i>	<i>İzzet Çetin</i>	<i>Bayram Meral</i>
Samsun	Kocaeli	Ankara
<i>Naci Aslan</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>	<i>Hüseyin Ekmekcioğlu</i>
Ağrı	Aydın	Antalya
<i>Engin Altay</i>	<i>Mehmet Yıldırım</i>	<i>Nurettin Sözen</i>
Sinop	Kastamonu	Sivas
<i>Hüseyin Bayındır</i>	<i>Erol Tinastepe</i>	<i>Ali Oksal</i>
Kırşehir	Erzincan	Mersin
<i>Birgen Keleş</i>	<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Mustafa Özyürek</i>
İstanbul	Antalya	Mersin
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Fahrettin Üstün</i>	<i>M. Ziya Yergök</i>
Adana	Muğla	Adana
<i>A. Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Hasan Güyüldar</i>	<i>Sinan Yerlikaya</i>
İstanbul	Tunceli	Tunceli
<i>İsmet Atalay</i>	<i>İsmail Değerli</i>	<i>M. Ali Özpolat</i>
İstanbul	Ankara	İstanbul
<i>Ali Cumhur Yaka</i>	<i>Necati Uzdil</i>	<i>M. Vedat Melik</i>
Muğla	Osmaniye	Şanlıurfa
<i>Nail Kamacı</i>	<i>Sedat Pekel</i>	<i>Sefa Sirmen</i>
Antalya	Balıkesir	Kocaeli
<i>Ali Rıza Gülçiçek</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Yavuz Altınorak</i>
İstanbul	İstanbul	Kırklareli
<i>Yaşar Tüzün</i>	<i>Mustafa Özyurt</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>
Bilecik	Bursa	Bursa
<i>M. Nuri Saygun</i>	<i>Sezai Önder</i>	<i>Canan Arıtman</i>
Tekirdağ	Samsun	İzmir
<i>Türkan Miçooğulları</i>	<i>Zekeriya Akıncı</i>	<i>Abdulaziz Yazar</i>
İzmir	Ankara	Hatay
<i>M. Mesut Özakan</i>	<i>Gürol Ergin</i>	<i>Kazım Türkmen</i>
Aydın	Muğla	Ordu

<i>Bülent Baratalı</i>	<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Nadir Saraç</i>
İzmir	Trabzon	Zonguldak
<i>Yücel Artantaş</i>	<i>Hakkı Ülkü</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>
İğdır	İzmir	Isparta
<i>Mehmet Neşşar</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>
Denizli	İstanbul	Adıyaman
<i>Hasan Aydın</i>	<i>Mahmut Duyan</i>	<i>Salih Gün</i>
İstanbul	Mardin	Kocaeli
<i>Harun Akın</i>	<i>Şefik Zengin</i>	<i>Esat Canan</i>
Zonguldak	Mersin	Hakkâri
<i>Mustafa Gazalcı</i>	<i>Ahmet Küçük</i>	<i>Nezir Büyükcengiz</i>
Denizli	Çanakkale	Konya
<i>Ahmet Ersin</i>	<i>Orhan Sür</i>	<i>Vezir Akdemir</i>
İzmir	Balıkesir	İzmir

GENEL GEREKÇE

17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen ve “yüzyılın felaketi olarak adlandırılan depremler, Kocaeli, Bolu, Yalova, Sakarya ve Düzce illerimizde büyük can ve mal kaybına neden olmuştur.

Yaşanan depremler sonucunda Sakarya’da, 3891 vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 5180 vatandaşımız da yaralanmıştır. Deprem bu can kayıplarının yanı sıra, ekonomik ve sosyal yaşamda da büyük tahribat yapmış, depremin hemen ardından yaşanan ekonomik kriz, deprem sonrasında alınan önlemlerin amaçlanan etkinlik düzeyinde hayata geçmesini engellemiştir. Depremlerde Adapazarı’nın yüzde 70’i zarar görmüş, 43.025 konut ve 8853 işyeri tamamen yıkılmıştır. Sanayi tesislerinin yüzde 23’ü tamamen yıkılmış, yüzde 58’i orta hasarlı ve yüzde 19’u da az hasarlıdır. Depremlerin Sakarya’ya verdiği zararların parasal boyutunun 2 milyar Doları aştığı düşünüldüğünde, yörenin üretim gücünün büyük bölümünü depremde yitirdiği gerçeği ortaya çıkmaktadır. Deprem sonrasında alınan önlemler daha çok halkın yaşamını idame ettirmeye ve konut yapımına yönelik olarak planlanmış, bu nedenle Sakarya’nın yok olan üretim gücünü yeniden kazanmasına istenen katkı sağlanamamıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı kriteri dikkate alındığında, depreme mazur kalan illerimizden Kocaeli, Bolu ve Yalova illerinin ilk dört sırada olduğu için 5084 sayılı Yasanın kapsamına girmediği, Düzce İlinin ise fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının 1142 ABD Doları olmasından dolayı adı geçen Kanun hükümlerinden yararlandığı görülmektedir. Depremden büyük zarar gören diğer ilimiz Sakarya ise, 2108 ABD Doları fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarına sahip olduğundan 5084 sayılı Kanunun kapsamına alınmamıştır.

5084 sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlanılabilmesi, fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının 1500 Doların altında olması kriterine bağlanmış ve bu kriter için de 2001 yılı baz alınmıştır. Ancak, baz alınan 2001 yılının Sakarya için depremin yaralarının sarıldığı olağanüstü bir zaman kesitine rastlaması, yapılan hesaplamaların gerçek durumu yansıtmamasına neden olmuştur.

Deprem sonrasında yöreye yapılan yardımlar, konut, işyeri ve alt yapı inşaatlarının, bazı alınan 2001 yılı fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının belirlenmesinde hesaba katılması, Sakarya'nın daha düşük olan fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının daha yüksek bir rakam olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. Depremden dolayı yapılan yardımların dönemsel etkilerini gözetmeyen hesaplama yöntemi, Sakarya'nın deprem öncesindeki sosyal ve ekonomik konumunu yakalamasına engel olduğu gibi, var olan yatırım potansiyelinin de il dışına kaymasına neden olmaktadır. Önlem alınmazsa, bu olumsuz süreç artarak devam edecektir.

Teklifin 1 inci maddesi ile fert başına gayrisafi yurt içi hâsılanın belirlenmesinde Sakarya için yapılan hesaplamalarda sonucu etkileyecek unsurların göz ardı edilmesinin ortaya çıkardığı yanlışlığı gidermek amacıyla, Sakarya'nın 5084 sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlandırılması öngörülmüştür.

Teklifin 2 nci maddesi ile istihdam sağlayıcı yatırımların fizibilite ve yatırım sürecinin uzunluğu ile deprem sonrasında alt ve üst yapının büyük ölçüde yok olmasının yatırım iklimi için oluşturduğu olumsuzluklar düşünülerek, Sakarya ve Düzce illerine uygulanacak teşvik unsurlarının 31.12.2010 tarihine kadar uygulanması amaçlanmıştır.

Depremi arından yaşanan 5 yıllık süreçte yürürlüğe giren yasal ve yönetsel düzenlemeler Sakarya'nın deprem öncesindeki ekonomik ve sosyal düzeye ulaşmasını sağlayamamıştır. 5084 sayılı Yasada yapılan bu değişiklikle bir uygulama hatası giderileceği gibi, aynı zamanda doğal afetlerin arından Türk halkının toplumsal dayanışmasının da gereği yerine getirilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Gerek deprem, gerekse arından yaşanan ekonomik kriz Sakarya'nın üretim gücünün büyük ölçüde yok olmasına neden olmuştur. Deprem sonrasında yapılan yardımlar ile konut, işyeri ve alt yapı inşaatlarının baz alınan 2001 yılı için fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarının belirlenmesinde hesaba katılması, Sakarya'nın GSYİH rakamlarının gerçek tabloyu yansıtmamasını beraberinde getirmiştir. Bu nedenle, Sakarya İlinin de 5084 sayılı Yasada yer alan teşvik unsurlarından yararlandırılması öngörülmektedir.

Madde 2.- 1999 yılındaki depremlerde büyük zarar gören Sakarya ve Düzce illerindeki alt ve üst yapı eksiklikleri yatırımların bu illerimize yönelmelerinin önünde bir engeldir. Ciddi istihdam yaratıcı nitelikteki yatırımların fizibilite ve yatırım sürecinin oldukça uzun bir süre aldığı göz önünde bulundurularak 5084 sayılı Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan teşvik unsurlarının Sakarya ve Düzce illerinde 31.12.2010 tarihine kadar uygulanması öngörülmektedir.

Madde 3.- Yürürlük maddesidir.

Madde 4.- Yürütme maddesidir.

**CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI ANTALYA MİLLETVEKİLİ
DENİZ BAYKAL VE 69 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile 1999 yılında meydana gelen depremlerde zarar gören ve 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı Türkiye ortalamasının altında olan illeri,

MADDE 2.- Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanununun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde uygulamanın son bulacağı tarih olarak belirlenen 31.12.2008 tarihi, 1999 yılında meydana gelen depremlerden zarar gören iller için 31.12.2010 tarihi olarak uygulanır.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz, gerekçesi ve madde gerekçeleri ile birlikte ilişikte sunulmuştur.
Gereğini arz ederiz.

18.11.2004

<i>Harun Akın</i>	<i>Nadir Saraç</i>	<i>Hüseyin Ekmekcioğlu</i>
Zonguldak	Zonguldak	Antalya
<i>Sıdika Sarıbekir</i>	<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Mustafa Özyürek</i>
İstanbul	Antalya	Mersin
<i>Mehmet Boztaş</i>	<i>Haluk Koç</i>	<i>Engin Altay</i>
Aydın	Samsun	Sinop
<i>A. Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Bülent Baratalı</i>	<i>Hüseyin Bayındır</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
<i>Nurettin Sözen</i>	<i>Mehmet Yıldırım</i>	<i>Erol Tınastepe</i>
Sivas	Kastamonu	Erzincan
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Ali Oksal</i>	<i>Ali Cumhuri Yaka</i>
Adana	Mersin	Muğla
<i>Fahrettin Üstün</i>	<i>Necati Uzdil</i>	<i>Mehmet Işık</i>
Muğla	Osmaniye	Giresun
<i>M. Vedat Melik</i>	<i>Nail Kamacı</i>	<i>Bayram Meral</i>
Şanlıurfa	Antalya	Ankara
<i>İzzet Çetin</i>	<i>Sedat Pekel</i>	<i>Sefa Sirmen</i>
Kocaeli	Balıkesir	Kocaeli
<i>Ali Rıza Gülçiçek</i>	<i>Yavuz Altınorak</i>	<i>Yaşar Tüzün</i>
İstanbul	Kırklareli	Bilecik
<i>Mustafa Özyurt</i>	<i>M. Ali Özpolat</i>	<i>Birgen Keleş</i>
Bursa	İstanbul	İstanbul
<i>Mehmet Küçükcaşık</i>	<i>M. Nuri Saygun</i>	<i>M. Ziya Yergök</i>
Bursa	Tekirdağ	Adana
<i>Sezai Önder</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>M. Mesut Özakcan</i>
Samsun	İzmir	Aydın
<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Yücel Artantaş</i>	<i>Abdulaziz Yazar</i>
Trabzon	İğdır	Hatay
<i>Hakkı Ülkü</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>	<i>Mehmet Neşşar</i>
İzmir	Isparta	Denizli
<i>Zekeriya Akıncı</i>	<i>Yılmaz Kaya</i>	<i>Orhan Sür</i>
Ankara	İzmir	Balıkesir
<i>Muharrem Toprak</i>	<i>Hüseyin Özcan</i>	<i>Vezir Akdemir</i>
İzmir	Mersin	İzmir

GENEL GEREKÇE

21.1.1998 tarihinde yayımlanan olağanüstü hal bölgesinde ve kalkınmada öncelikli yörelerde istihdam yaratılması ve yatırımların teşvik edilmesi ile 193 sayılı gelir vergisi kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun ile bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanunların ortak özellikleri, işsizliği önleme ve istihdamın artırılması ile ilgili olmaları ve nakten teşvik sağlamalarıdır.

4325 sayılı yasada kapsama giren iller belirlenmiş, vergi teşviki ve yatırımlara bedelsiz kamu arsa ve arazi temini sağlanmış, doğru ve yerinde olan bir kanunla teşvikten faydalanan iller içinde ayırım yapılmamış, kapsam içine giren tüm iller yasadaki 2003 yılına kadar faydalanmış.

Ülkemiz ekonomisinin büyüme hızının istenilen seviyeye gelmemesi, işsizliğin artması, istihdamın azalması ve 4325 sayılı yasanın yarattığı beklentiler sebebiyle yatırımcının teşvik beklemesi sebebiyle, yine doğru bir kararla teşvik kalemleri de artırılarak 29.1.2004 tarihinde 5084 sayılı kanun çıkartılmıştır.

5084 sayılı yasayla, 4325 sayılı yasaya ilaveten sigorta primi teşviki ile enerji desteği teşviki yasa kapsamına giren illere sağlanmıştır.

Her iki kanunda hazırlanırken çığ gibi büyüyen işsizliğe, gittikçe azalan ve daralan istihdama çözüm getirmek ülkenin gelişimini belli illere ve yörelere değil, dengeli olarak tüm bölgelere yaymak amaçlanmıştır.

Yasalar teşvike ihtiyacı olan iller için çıktığından kapsama içine giren tüm illerin bundan faydalanması gerekir. 4325 sayılı yasada böyle olmuştur, ancak 5084 sayılı yasadaki teşviklerde iller arasında ayırım yapılmış, 2001 tarihi baz alınarak fert başına gayri safi yurtiçi hâsıla tutarı 1500 ABD dolarından az olan iller teşviklerin tamamından, kalkınmada öncelikli olup da GSMH tutarı 1500 ABD dolarının üzerinde olan iller ise sadece bedelsiz arsa ve arazi teşvikinden faydalanmışlardır.

Devlet bir ilin geri kaldığını, işsizliğin arttığını, istihdamın azaldığını, nüfusun göç ettiğini, büyümesinin olduğunu ve bu yerleşim yerlerinin gelişip, vatandaşın huzurlu ve mutlu yaşaması için önlemler almak adına kalkınmada öncelikli yöre kapsamına koymuştur. Daha sonra bu yörelerin kalkınması için çıkarılan teşvik yasasında, bir kısmına daha fazla, bir kısmına daha az teşvik vererek ayrımcılık yapılmıştır. Kriter olarak da ülkemizin en ciddi ekonomik krizinin yaşandığı 2001 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD dolarını alarak iller arasında haksızlık yapılmıştır.

İller arasında haksızlığı gidermek, adaletli teşvik dağılımını sağlamak, yatırımların yurda dengeli dağılımını sağlamak adına yasadaki, 50 adet kalkınmada öncelikli vilayetin de faydalanması gerekmektedir. Çünkü bir il ya kalkınmada önceliklidir, ya da değildir, bu illeri devamlılığı olmayan rakamsal kriterlerle ayıramayız.

Ekonomik dengelerin hızla değiştiği bu dönemi baz alarak ülkenin ekonomik krizde olduğu bir yılı alıp, sonra tüm yasanın kapsamını, bu kritere göre illerin en faydalanacağı teşviki belirlersek, ülkemizi sosyo-ekonomik açıdan dengesizliğe itecektir. Yatırımcılar, asıl yatırım yapmak istedikleri bölgeden, yatırımlarını teşvik alacağı bölgelere kaydıracak, şehirlerarası göç hızlanacak, GSMH 1500 Doların az üzerinde olan iller hızla küçülecektir. Bu da iller arası ekonomik açıdan son derece tehlikeli sonuçlar çıkaracak, yerel yönetimler bu dengesiz gelişme ve göç yükünün altından kalamayacak çarpık yapılaşmalar, ekolojik bozukluklar ortaya çıkacaktır.

Bir önemli husus ise GSMH il ortalamaları alınırken gerçekçi kriterler baz alınmaz. Büyük bir kamu iktisadi teşekkülünü içinde bulandıran vilayetlerde, devlet girdisi çok olduğundan GSMH yüksek gözükebilir, ancak bu tip illerimizde nüfusun % 10'u bu kamu teşekkülünün sağladığı ekonomik gelirden faydalanır ve şehrin fiyatları da bu gelir düzeyine göre ayarlanır. İl nüfusunun büyük bir çoğunluğu da bu dengesiz gelir farkı altında ezildiği gibi, GSMH hesaplandığında zengin bir ilde yaşayan, sıkıntısı olmayan insanlar gibi gözükür. Böylece belirlenen GSMH ile teşvik alan iller içine giremeyen, KİT'lere bağlı illerimizde yaşayan vatandaşlarımız, KİT'lerin kapatılması veya özelleştirme sürecine girmesi sonucu, bir de 5084 sayılı yasa kapsamına girmemesinden dolayı, yatırımcının gelmemesi nedeniyle, başka şehirlere göç etmek zorunda bırakılmışlardır.

Bütün bunlara örnek olarak, Zonguldak ilini rahatlıkla verebiliriz. Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Erdemir nedeniyle GSMH yüksek görülen bu il, 2003 yılında İŞKUR'un yayınladığı faaliyet raporunda nüfusa orantılı olarak, en fazla kayıtlı işsiz olduğu kenttir. Türkiye Taşkömürü Kurumunun ticari faaliyetinin bitirilmesinin gerektiği, devlet tarafından yayımlanan sekizinci beş yıllık kalkınma planında öngörülen bu ilde, önüne geçilemeyen bir göç başlamıştır. Batısında Düzce, doğusunda Bartın doğal olarak 5084 sayılı yasa kapsamına alınmış, Zonguldak şehri, TTK kapatılma süreci içinde, teşvik alan bu iki il arasında sıkışmış, kalkınmada öncelikli il olmasına rağmen, 5084 sayılı yasa kapsamı içinde sigorta, vergi, enerji teşviklerinden faydalanamadığından, zaten uygun olmayan arazi yapısı nedeniyle yatırımcıya cazip gelmemiştir, alt yapısı tamamlanmış Çaycuma Organize Sanayii Bölgesindeki yatırımcılar bile, yatırımlarını teşvik alan illere kaydırmaya başlamıştır. GSMH oranı 1500 Amerikan Dolarından yüksek olduğu için Türkiye'nin nüfusa oranla en çok işsizi olan Zonguldak, unutulmamalıdır ki Cumhuriyeti kuran iller arasında ön sırada yer almış, Türkiye'nin hemen hemen tüm illerinden göç almıştır. Ancak şu anda kalkınmada öncelikli bir il ve kaderine terk edilmiş vaziyettedir. Zonguldak ve benzeri illeri ayağa kaldırıp ülke ekonomisine katkısını sağlamak, yatırımcıya teşvik sağlamakla mümkündür. Bu yüzden kalkınmada öncelikli illerin tümü 5084 sayılı yasa kapsamına alınmalıdır.

Kalkınmada öncelikli illerin tümü yasanın kapsamı içine girecek iller arasındaki dengesiz gelişme önlenecek, yatırımlar adaletli dağıtılacak, insanlarımız şehirden şehire göç etmeyip, kendi yöresinin kalkınmasına öncülük edecektir. Yatırımcının önü açılarak istihdam yaratabileceği alan artacaktır.

Bu kanun değişikliğinde amaç yasayla teşvik alan illerin sayısını artırıp, şu anda Türkiye'nin en büyük sorunu olan işsizliği azaltmak, istihdam sahalarının genişletilmesini sağlamaktır. İlk bakışta yasa kapsamını genişletmek devletin geliri açısından olumsuz gibi gözükse de dört yıllığına verilen bu teşviklerin, hem maddi, hem de işsizliğin getirdiği sosyal bozuklukların tamiri açısından manevi getirisi oldukça fazla olacaktır.

2001 GSMH kriteri yasada olduğu gibi kaldığından yasanın özüne dokunulmamış 5084 sayılı yasadaki faydalanan illerin hakkı korunmuş, sadece kapsam genişletilerek ekonomik verilerin yükselmesi sonucu, yatırımcının yatar vaziyetteki parasını istihdam alanı yaratacağı işlere yatırmasını, dolayısıyla işsizliğin azalmasını sağlayacak alan genişletilmiştir. Yasa bu şekilde değişirse ülkemizin en büyük sorunu olan işsizlikle ilgili kaos yaşayan illerimiz moral ve motivasyonunu artıracak geleceğe umutla bakacaklardır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- İstihdamı artırmak, işsizliği azaltmak amacıyla çıkarılan teşvik yasasından yararlanacak illeri ekonomik kriz yılı olan 2001 yılının GSMH verilerine göre belirlenmesi sonucu, mağdur duruma düşen kalkınmada öncelikli illerimizin tümünü, teşviklerin tamamından yararlandırarak, yatırımların ülke geneline dengeli dağılması sağlanacak, şehirlerarası göç önlenecektir. Ayrıca teşvik kapsamı içine giren tüm iller teşviklerin tümünden yararlanıp çelişkilerin ortadan kalkmasını öngörmektedir.

Madde 2.- Gelir vergisi stopajı teşvikini yasa kapsamına giren tüm illerin faydalanmasını öngörmektedir.

Madde 3.- Sigorta primi işveren paylarındaki teşvikin yasa kapsamına giren tüm illerin faydalanmasını öngörmektedir.

Madde 4.- Bedelsiz yatırım yeri tahsisinden, yasa kapsamına giren tüm illerin faydalanmasını öngörmektedir.

Madde 5.- Enerji desteğini yasa kapsamına giren tüm illerin faydalanmasını öngörmektedir.

Madde 6.- Yürürlük maddesidir.

Madde 7.- Yürütme maddesidir.

**ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ HARUN AKIN VE 50 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu kanun;

Bedelsiz arsa ve arazi temini, vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan illeri ve kalkınmada birinci derecede öncelikli illeri,

Kapsar

Gelir vergisi stopajı teşviki

MADDE 2.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci madde kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin organize sanayi ve endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, yeni işe alınan işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak tutarın organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerlerinde tamamını, diğer yerlerdeki iş yerlerinde ise % 80'ini aşamaz.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Sigorta primi işveren paylarında teşvik

MADDE 3.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci madde kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilâve olarak yeni işe aldıkları ve bu iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarını, diğer yerlerdeki iş yerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80'ini aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Bedelsiz yatırım yeri tahsisi

MADDE 4.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu kanunun 2 nci madde kapsamındaki illerde en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara giren gerçek veya tüzel kişilere; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir. Ancak, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması şartı aranır. Devre konu taşınmaz üzerindeki kamuya ait bina ve müştemilatı, 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değeri üzerinden devredilir.

Devir konusu arazi veya arsaların, imar plânları yoksa, bunların imar plânları öncelikle yapılır. İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi veya arsaların tapu kaydına; Hazinece, katma bütçeli kuruluşlarca, belediyelerce veya il özel idarelerince bedelsiz olarak devir olunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek veya tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş şartlara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Devredilen arazi veya arsa üzerindeki toplam yatırımın yarısından fazlasının tamamlanmış olması ve yatırımcının talep etmesi halinde, devredilen arazi veya arsanın rayiç bedeli tahsil edilerek tapu kayıtlarındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idareleri adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir veya satış koşulları ile diğer usul ve esaslar, Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Enerji desteği

MADDE 5.- 29.1.2004 tarihli 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci madde kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren imalat sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 20'si Hazinece karşılanır. Bu orana ondan sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak olan, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu bulunan işletmeler için % 50'yi, diğer alanlarda kurulu bulunan işletmeler için % 40'ı geçemez. 1.10.2003 tarihinden önce birinci fıkrada belirtilen konularda faaliyete geçmiş olan işletmeler, bu maddenin yürürlük tarihini müteakip 1.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını fiilen ve sürekli olarak en az % 20 oranında artırmaları ve

asgari on işçi çalıştırmaları koşuluyla % 20 oranında enerji desteğinden yararlanır. Bundan sonraki her bir işçi için destek oranı 0,5 puan artırılır. Yararlanılabilecek destek oranı organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu bulunan işletmeler için % 50'yi, diğer alanlarda kurulu bulunan işletmeler için % 40'ı geçemez.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, bir takvim yılının en az 3/4'ünde çalıştırılmış işçi sayısı esas alınır. Yıl içinde faaliyete başlanmış olması halinde, faaliyette bulunulan süre dikkate alınır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık müştereken yetkilidir.

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 sayılı “Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”da değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifimiz gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederiz.

8.12.2004

<i>Mehmet Küçükkaşık</i>	<i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i>	<i>Hüseyin Ekmekcioğlu</i>
Bursa	Malatya	Antalya
<i>Enis Tütüncü</i>	<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Kemal Sağ</i>
Tekirdağ	Manisa	Adana
<i>R. Kerim Özkan</i>	<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Birgen Keleş</i>
Burdur	Antalya	İstanbul
<i>A. Kemal Deveciler</i>	<i>Nurettin Sözen</i>	<i>Kemal Demirel</i>
Balıkesir	Sivas	Bursa
<i>Ali Arslan</i>	<i>Sedat Pekel</i>	<i>İzzet Çetin</i>
Muğla	Balıkesir	Kocaeli
<i>M. Ziya Yergök</i>	<i>Abdulaziz Yazar</i>	<i>Vahit Çekmez</i>
Adana	Hatay	Mersin
<i>Sezai Önder</i>	<i>Mehmet Işık</i>	<i>Mustafa Özyurt</i>
Samsun	Giresun	Bursa
<i>Nejat Gencan</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Vedat Yücesan</i>
Edirne	Malatya	Eskişehir
<i>Orhan Eraslan</i>	<i>Rasim Çakır</i>	<i>Nadir Saraç</i>
Niğde	Edirne	Zonguldak

GENEL GEREKÇE

5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun; Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1500 ABD Doları veya daha az olan illerde, yatırım ve istihdam imkânlarını artırmak amacıyla enerji desteği, vergi teşvikleri ve diğer malî yüklerin azaltılmasını düzenlemektedir.

Bilindiği üzere, bir bölgenin ya da bir ilin gelişmişlik düzeyini ölçerken tek kriter kişi başına düşen GSYİH değildir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi de kişi başına düşen GSYİH kadar önemli bir kriterdir. Kanunda sadece kişi başına düşen GSYİH kriter olarak alındığından sağlıklı bir çözüm bulunamamıştır.

Öte yandan Ülkemizde kalkınmada bölgesel farklılıklar olduğu gibi aynı il içindeki ilçeler arasında bile kalkınmışlık açısından farklılık olduğu bilinmektedir. Aynı il sınırları içindeki farklı organize sanayi bölgelerinden biri diğerine göre daha fazla katma değer yaratırken bir diğerinde tüm alt yapı çalışmaları tamamlanmış olmasına rağmen faaliyete geçip çalışır hale gelmesi çeşitli sebeplerle sağlanamamıştır. Bu da bu tip organize sanayi bölgelerinin atıl halde beklemesine, devlet tarafından alt yapı ve benzeri yapılan masrafların ise heba olmasına sebep olmaktadır.

Örneğin Bursa'da kurulu bulunan 5 organize sanayi bölgesinden üçü Bursa merkezde biri İnegöl'de biri Mustafakemalpaşa İlçesinde bulunmaktadır.

Merkezde kurulu 3 organize sanayi bölgesi ve İnegöl organize sanayi bölgesi tamamen dolmuş bulunmasına karşın yatırımcılar gerek Valiliğin gerekse Belediye Başkanlarının sırf yatırım yapılmasını diye göz yummaları sonucu tüm verimli arazilerde anayol güzergahlarında yeni yatırımlara yönelmekte böylelikle plansız ve kaçak sanayileşmeye yol açmaktadır.

Diğer taraftan Mustafakemalpaşa organize sanayi bölgesinin parsel tahsis oranı % 87 üretime geçme oranı % 2'dir. Alt yapı çalışmaları 30.12.1999 tarihinde tamamlanan Mustafakemalpaşa organize sanayi bölgesindeki 69 adet parselin 61 adeti tahsis edilmiş metrekare birim fiyatı 7 500 000 TL. olmasına karşın 11 adet parsel satılmamış, satılan 61 parselden ise ne yazık ki 1 adet vana ve 1 adet tarımsal kimya fabrikası faaliyete geçmiş, 3 adet tesis de 2005 yılı başında faaliyete geçecektir. 4 parselin ise hafriyat çalışmaları devam etmektedir. Ancak gösterilen tüm duyarlılıklara karşın yeni bir yatırım yapılamamaktadır.

Buradan da anlaşılacağı gibi yatırımların teşvik edilmesi ve planlı bir sanayileşmenin sağlanabilmesi için kanunda yer alan fert başına GSYİH tutarı tek başına yeterli bir kriter değildir. Bunun yanında alt yapısı tamamlanmış, parsel tahsisi yapılmış ancak üretime geçme oranı düşük olan organize sanayi bölgelerinin de yasa kapsamına alınması, iş ve istihdamın artırılması ile refah düzeyinin yükseltilmesi açısından önem arz etmektedir.

Bu çerçevede Sanayi ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre Ülkemizde mevcut 76 organize sanayi bölgesinde parsel tahsis oranı % 91, üretime geçme oranı da % 46 olduğundan hareketle üretime geçme oranının ülke ortalamasından az olduğu organize sanayi bölgelerinin yasa kapsamına alınması yatırım ve istihdamın teşviki açısından uygun olacağı düşünülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Alt yapısının tamamı ile parsel tahsislerinin en az yarısı tamamlanmış olan organize sanayi bölgelerinde yapılan bu yatırımların karşılığının bir an önce alınabilmesi ve yapılacak yeni yatırımların da hızlandırılması amaçlanmıştır.

Madde 2.- Yürürlük maddesidir.

Madde 3.- Yürütme maddesidir.

**BURSA MİLLETVEKİLİ MEHMET KÜÇÜKAŞIK VE 26 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDAKİ KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN**

KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

“c) Alt yapısının tamamı ile parsel tahsislerinin en az yarısı tamamlanmış ancak bu Kanunun yürürlük tarihinde üretime geçme oranı % 50'nin altında kalan organize sanayi bölgelerini,”

MADDE 2.- Bu Kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımızla arz ederiz.

<i>Mehmet Yıldırım</i>	<i>Engin Altay</i>	<i>Atilla Kart</i>
Kastamonu	Sinop	Konya
<i>Abdulaziz Yazar</i>	<i>Sezai Önder</i>	<i>Haluk Koç</i>
Hatay	Samsun	Samsun
<i>R. Kerim Özkan</i>	<i>Ali Kemal Deveciler</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Burdur	Balıkesir	Aydın
<i>Gökhan Durgun</i>	<i>Hüseyin Ekmekcioğlu</i>	<i>Özlem Çerçioğlu</i>
Hatay	Antalya	Aydın
<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>	<i>Şevket Arz</i>
Çorum	Isparta	Trabzon

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de, kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Bu dengesizlikler, ülkemizin sağlıklı gelişmesinin önündeki en ciddi engellerden birisidir. Gecekondulaşma, kamu hizmetlerinin dengeli sunulamaması, gecekondulaşma ile birlikte gündeme gelen çarpık kentleşme, iç göçlerin getirdiği kamu arazilerinin yağmalanması, kent mafyasının oluşumu ve güçlenmesi gibi pek çok sorun, büyük ölçüde bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgesel dengesizlikleri gidermenin temel yolu, yatırımların bu bölgelere kaymasını özendirecek önlemleri almakla olur. Kamu kaynaklarının yetersizliği dikkate alındığında, bu bölgelere doğal olarak özel sektörün yatırım yapması gerektiği karşımıza çıkmaktadır.

Bugün için belli bölgelerde yoğunlaşan özel sektör yatırımlarının, Anadolu'ya yayılabilmesi için, zaman zaman yasalar çıkarılmış, hükümetler yönetsel kararlarla özel sektörü özendirme istemişlerdir. Ancak yapılan çalışmalar ve çıkarılan yasalar, bekleneni vermemiş ve özel sektörün kalkınmada öncelikli yörelere yatırım yapmasını yeterince özendirilememiştir. Kuşkusuz, bu olumsuz gelişmenin pek çok nedeni olmakla birlikte, temel neden, doğu ve güneydoğuda yaşanan ve uzun süre devam eden terör olaylarıdır.

Bugün Türkiye, tarihinin en büyük işsizlik olgusunu yaşamaktadır. Tasarruflar, beklenen ölçüde yatırımlara aktarılamamaktadır. Ayrıca, gelir düzeyi 2000 ABD Dolarının altında olan iller, ciddi bir yoksulluk olgusuyla da karşı karşıyadır. Gerek bölgesel dengesizliklerin ekonomik anlamda olabildiğince giderilmesi ve gerekse bu bölgelerde yeni iş alanları yaratılması açısından, daha ciddi önlemlere gereksinim bulunmaktadır. Bu yasa tasarısıyla, yatırımların az gelişmiş illere yönelmesine büyük ölçüde ortam hazırlanmakta ve böylece işsizlik konusunda daha kalıcı çözümler üretilmektedir.

Daha önce teşvik kapsamında olan illere ilaveten, Artvin; Denizli; Nevşehir; Sakarya; Aydın; Karaman; Balıkesir; Burdur; Rize; Kilis; Kayseri; Kütahya; Kastamonu; Niğde; Hatay; Elazığ; Samsun; Çorum; Gaziantep; Karabük; Tunceli; Kahramanmaraş; Konya; Isparta; Trabzon illeri de teşviklerden yararlanabileceklerdir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Amaç” başlıklı 1 inci maddesine “ve bölgesel açıdan dengesizlikleri gidermektir” ibaresi eklenerek kanunun amaçları arasında bölgeler arası dengesizliği gidermek amacı da eklenmiştir.

Madde 2.– Maddede yapılan değişiklikle kanun kapsamına giren illerle ilgili kriterler değiştirilmiştir. 1500 ABD Doları kriteri, yapılan değişiklikle 2146 ABD Dolarına yükseltilirken, bu kriter, ek bir kriter daha getirilmiştir. Böylece, Kanun kapsamına Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca belirlenen 2003 yılı sosyoekonomik gelişmişlik endeksi (-) eksi olan iller de alınmıştır. Ayrıca, yapılan yeni düzenleme nedeniyle uygulama olanağı kalmayan (b) bendi madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 3.– Maddede yapılan değişiklik ile teşvik kapsamındaki illere gelir ve kurumlar vergisi istisnası ile işlemlerde vergi, resim, harç istisnası getirilmiştir. Eski düzenlemede de var olan çalışanlardan kesilen vergilerin terkinin düzenlenmiş ve ayrıca Yasanın, 31.12.2015 tarihine kadar uygulanacağı öngörülerek büyük kapsamlı yatırımların yapılmasına da olanak sağlanmıştır.

Madde 4.– Eski düzenleme, sigorta primi işveren payları teşvikini, sadece yeni işe başlayanlara tanımakta idi. Aynı işi eskiden beri yapanlara teşvik tanınmaması, haksız rekabete yol açmakta ve yoğun şikâyetlere neden olmakta idi. Maddede yapılan değişiklikle bu haksızlığın giderilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca yapılan değişiklikle bu kanunun kapsamına giren işyerlerinin tümü aynı oranda teşvike tâbi tutulmuştur.

Madde 5.– Eski düzenlemedeki “Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi” başlıklı 5 inci Maddenin birinci ve üçüncü fıkrası değiştirilmiştir. Bu değişikliklerle kanun kapsamına giren illerde bedelsiz yatırım yeri tahsisinde organize sanayi bölgelerine öncelik verilmesi ve istihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl yerine on yıl süre ile uyulması zorunluluğu getirilmiştir.

Madde 6.– Bu Kanun kapsamındaki illere % 20 oranında verilen enerji desteğinin % 30’a çıkarılması amaçlanmıştır.

Madde 7.– Bu Kanun kapsamında öngörülen teşviklerin illerin gelişmişliğine göre kademeli olarak verilmesi amacıyla 5084 sayılı Kanuna bir Ek Madde eklenmiştir. Böylece, bu kanun kapsamında verilen teşviklerden Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca belirlenen sosyoekonomik gelişmişlik endeksi (-) eksi olan iller teşviklerden tam olarak yararlanırken, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2146 ABD Doları veya daha az olan iller, teşviklerden % 70 oranında yararlanacaktır.

Madde 8.– Yürürlük maddesidir.

Madde 9.– Yürütme maddesidir.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ MEHMET YILDIRIM VE
15 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**29.1.2004 TARİH VE 5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ
HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Amaç” başlıklı 1 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1.– Amaç

Bu Kanunun amacı; bazı illerde vergi ve sigorta primi teşvikleri uygulamak, enerji desteği sağlamak ve yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi temin etmek suretiyle yatırımları ve istihdam imkânlarını artırmak ve bölgesel açıdan dengesizlikleri gidermektir.”

MADDE 2.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Kapsam” başlıklı 2 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 2.– Kapsam

Bu Kanun; vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2146 ABD Doları veya daha az olan illeri veya Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca belirlenen 2003 yılı sosyoekonomik gelişmişlik endeksi (-) eksi olan illeri kapsar.”

MADDE 3.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Gelir Vergisi Stopajı Teşviki” başlıklı 3 üncü Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3.– Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası, Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Terkini ve İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

(a) Bu maddenin yürürlük tarihinden bu Kanun kapsamında yer alan illerde yeni işe başlayan ve devam eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları, 31.12.2015 tarihine kadar, işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil, gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. İstisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bunlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendine göre kesinti yapılmaz.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, birinci fıkradaki istisna süresinin sonundan başlamak ve 31.12.2020 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları koşuluyla münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

İndirim oranı; 10 işçi çalıştıranlarda yüzde 40, 51 ve daha fazla işçi çalıştıranlarda % 60’tır. 11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı % 40 oranına her bir işçi için 0,5 puan eklemek suretiyle bulunur.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce, kapsama dahil illerde işyeri bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.10.2003 tarihinden önce bu Kanunun yürürlüğünden önce vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisine bu fıkra da belirtilen indirim oranları, kapsama dahil oldukları sürece, uygulanır. Bu fıkra kapsamında, istisnadan yararlanan kazançların dağıtılması halinde, bunlar üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendine göre kesinti yapılmaz.

b) 31.12.2015 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu Kanunun kapsamına giren illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ay başından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ek olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın sonunda terkin edilir.

c) Kapsamdaki illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2015 tarihine kadar uygulanmak üzere, yapılacak yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.

(1) Arazi ve arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkin, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kâğıtlar,

(2) Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kâğıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaba alınan paralar.

(3) Yatırımların bu Kanunun uygulama süresi içinde tamamlanmaması halinde daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir. Bu uygulamada zaman aşımını 31.12.2015 tarihinden itibaren başlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca, yatırım projesinin tamamının fiziki olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağına ölçü ve esasları, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.”

MADDE 4.— 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik” başlıklı 4 üncü Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4.— Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik”

31.12.2015 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu Kanun kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan veya devam eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesi Hazinece karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça belirlenir.

MADDE 5.— 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun kapsamına giren illerde organize sanayi bölgelerine öncelik verilmek üzere en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişilere; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir. Üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilir. Ancak organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması şartı aranır. Devre konu taşınmaz üzerindeki

kamuya ait bina ve müştemilatın devir tarihindeki bedeli, devir tarihini izleyen ikinci yılın sonundan başlayarak iki yıl içinde altışar aylık dönemler itibarıyla eşit taksitler halinde tahsil edilir. Bu bedel, 1319 sayılı Emlâk Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değeridir.”

“İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren on yıl süre ile uyulması zorunludur.”

MADDE 6.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun “Enerji Desteği” başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“31.12.2015 tarihine kadar uygulanmak üzere, bu Kanun kapsamındaki illerde, imalat sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında yeni faaliyete geçen veya eskiden beri devam eden ve fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 30’u Hazinece karşılanır. Bu orana ondan sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu bulunan işletmeler için % 50’yi, diğer alanlarda kurulu bulunan işletmeler için % 40’ı geçemez.”

MADDE 7.– 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanuna 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 1.– Bu Kanun kapsamında öngörülen teşvikler, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2146 ABD Doları veya daha az olan illerde, Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca belirlenen sosyoekonomik gelişmişlik endeksi (-) eksi olan illere göre % 30 oranında eksik uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8.– Bu Kanunun, 3 üncü maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları 1.1.2005 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9.– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Özendirilmesi ve Bölgesel Dengesizliklerin Giderilmesi Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de, kalkınmadaki bölgesel dengesizliklerdir. Bu dengesizlikler, ülkemizin sağlıklı gelişmesinin önündeki en ciddi engellerden birisidir. Gecekondulaşma, kamu hizmetlerinin dengeli sunulmaması, gecekondulaşma ile birlikte gündeme gelen çarpık kentleşme, iç göçlerin getirdiği kamu arzilerinin yağmalanması, kent mafyasının oluşumu ve güçlenmesi gibi pek çok sorun, büyük ölçüde bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgesel dengesizlikleri gidermenin temel yolu, yatırımların bu bölgelere kaymasını özendirecek önlemleri almakla olur. Kamu kaynaklarının yetersizliği dikkate alındığında, bu bölgelere doğal olarak özel sektörün yatırım yapması gerektiği karşımıza çıkmaktadır.

Bugün için belli bölgelerde yoğunlaşan özel sektör yatırımlarının, Anadolu'ya yayılabilmesi için, zaman zaman yasalar çıkarılmış, hükümetler yönetsel kararlarla özel sektörü özendirmek istemişlerdir. Ancak yapılan çalışmalar ve çıkarılan yasalar, bekleneni vermemiş ve özel sektörün kalkınmada öncelikli yörelere yatırım yapmasını yeterince özendirememiştir. Kuşkusuz, bu olumsuz gelişmenin pek çok nedeni olmakla birlikte, temel neden, doğu ve güneydoğuda yaşanan ve uzun süre devam eden terör olaylarıdır.

Bugün Türkiye, tarihinin en büyük işsizlik olgusunu yaşamaktadır. Tasarruflar, beklenen ölçüde yatırımlara aktarılamamaktadır. Ayrıca, gelir düzeyi 2200 ABD Dolarının altında olan iller, ciddi bir yoksulluk olgusuyla da karşı karşıyadırlar. Gerek bölgesel dengesizliklerin ekonomik anlamda olabildiğince giderilmesi ve gerekse bu bölgelerde yeni iş alanları yaratılması açısından, daha ciddi önlemlere gereksinme bulunmaktadır. Bu yasa tasarısıyla, yatırımların az gelişmiş illere yönelmesine büyük ölçüde ortam hazırlanmakta ve böylece işsizlik konusunda daha kalıcı çözümler üretilmektedir.

Bu yasa teklifinin, aynı amaçla çıkarılan diğer yasalardan en büyük farkı, özendiriminin sürekliliğidir. Kişi başına gelir 2200 ABD Dolarını buluncaya kadar, yatırımların özendirilmesi sürecektir. Bu da teşvik yasasının kendi içinde olan çelişkisini giderecek ve kalkınmaya süreklilik kazandıracaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile Yasanın amacı belirlenmektedir.

Madde 2.- Madde ile Yasanın kapsamı belirlenmekte ve hangi koşullarda uygulanacağına açıklık getirilmektedir.

Madde 3.- Madde ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, Yasa kapsamında yapacakları yatırımlar dolayısıyla sağlanan vergi kolaylıkları belirlenmektedir.

Madde 4.- Madde ile, yatırımların özendirilmesi ve yeni istihdam alanlarının yaratılması için getirilen sigorta prim teşvikine açıklık getirilmektedir.

Madde 5.- Madde ile yatırımcının, Yasa kapsamında yatırım yaparken yapacağı iş ve işlemlerden ve kendisine tahsis edilecek arazi veya arsa dolayısıyla ortaya çıkabilecek her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğuna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 6.- Madde ile Yasa kapsamındaki illerde yapılacak yatırımların özendirilmesi için, öngörülen enerji desteği ile ilgili düzenlemeye yer verilmiştir. Ayrıca, 1.10.2003 tarihinden önce kurulmuş olup, halen faaliyette bulunan ve asgari 10 işçi çalıştıran işletmelere de %20 oranında enerji desteği öngörülmektedir.

Madde 7.- Madde ile, yasada öngörülen limitlerin aşılması halinde, aşan illerin teşvik kapsamının dışına çıkarılması ve diğer iller için ise teşvikin sürdürülmesi öngörülmektedir.

Madde 8.- Madde ile, teşvik uygulamasının diğer esasları düzenlenmektedir.

Geçici Madde 1. - Teşvik uygulaması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, tahsis ve devir işlemlerinin esasları belirlenmektedir.

Madde 9.- 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasını düzenlemektedir.

Madde 10. - Yürürlük maddesidir.

Madde 11.- Yürütme maddesidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ KEMAL KILIÇDAROĞLU'NUN TEKLİFİ
YATIRIMCILARIN VE İSTİHDAMIN ÖZENDİRİLMESİ VE BÖLGESEL
DENGESİZLİKLERİN GİDERİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; kişi başına gelir düzeyi belli bir miktarı aşmayan illerde vergi ve sigorta primi teşvikleri uygulamak, enerji desteği sağlamak ve yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi temin etmek suretiyle yatırımları ve istihdam olanaklarını artırmak ve bölgesel dengesizlikleri gidermektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 2200 ABD Doları veya daha az olan veya Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre değeri eksi olan illeri

b) Bedelsiz arsa ve arazi açısından (a) bendindeki iller ile kalkımda öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri

Kapsar.

Gelir vergisi stopajı teşviki

MADDE 3.- 2 nci maddenin (a ve b) bendi kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, yeni işe alınan işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak tutarın organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerlerinde tamamını, diğer yerlerdeki iş yerlerinde ise % 80'ini aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Sigorta primi işveren paylarında teşvik

MADDE 4. - 2 nci maddenin (a ve b) bendi kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarını, diğer yerlerdeki iş yerleri için 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80'ini aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Bedelsiz yatırım yeri tahsisi

MADDE 5.- Bu Kanununun 2 nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişilere; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir. Ancak, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması koşulu aranır. Devre konu taşınmaz üzerindeki kamuya ait bina ve müştemilatı, 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değeri üzerinden devredilir.

Devir konusu arazi veya arsaların, imar planları yoksa, bunların imar planları öncelikle yapılır.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi veya arsaların tapu kaydına; Hazinece, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idarelerince bedelsiz olarak devir olunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek veya tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş koşullara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Devredilen arazi veya arsa üzerindeki toplam yatırımın yarısından fazlasının tamamlanmış olması ve yatırımının talep etmesi halinde, devredilen arazi veya arsanın rayiç bedeli tahsil edilerek tapu kayıtlarındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen koşullara uymadığının veya öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idareleri adına kaydolunur

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir veya satış koşulları ile diğer usul ve esaslar, Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Enerji desteği

MADDE 6.- 2 nci maddenin (a ve b) bendi kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren imalat sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 40'ı Hazinece karşılanır.

1.10.2003 tarihinden önce birinci fıkrada belirtilen konularda faaliyete geçmiş olan işletmeler, bu maddenin yürürlük tarihini müteakip 1.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını fiilen ve sürekli olarak en az % 20 oranında artırmaları ve asgari on işçi çalıştırmaları koşuluyla % 30 oranında enerji desteğinden yararlanır.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, bir takvim yılının en az 3/4'ünde çalıştırılmış işçi sayısı esas alınır. Yıl içinde faaliyete başlanmış olması halinde, faaliyette bulunulan süre dikkate alınır.

1.10.2003 tarihinden önce kurulmuş olup, halen faaliyette bulunan ve asgari 10 işçi çalıştıran işletmelerde % 20 oranında enerji desteğinden yararlanır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık müştereken yetkilidir.

Teşvik kapsamı dışına çıkılması

MADDE 7.- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve/veya Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca bu Kanunun 2 nci maddesinde yazılı sınırların herhangi bir il tarafından aşıldığının saptanması halinde, saptamanın yapıldığı yılın sonundan itibaren o il bu Kanunun kapsamı dışına çıkmış sayılır.

Çeşitli hükümler

MADDE 8. - Bu Kanunun uygulanmasında:

a) 21.1.1998 tarihli ve 4325 sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 8 inci maddesi kapsamında bedelsiz olarak tahsis edilen arazi veya arsalarla istinat ettiği mevzuat hükümleri uygulanır.

b) Mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi haller, 3, 4 ve 6 ncı maddelerin uygulamasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

c) Dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirilen işçi sayısı olarak bordronun ilgili olduğu dönemin son ayına ilişkin işçi sayısı dikkate alınır. Kapsama dahil olan illerde bulunan iş yerleri dolayısıyla birden fazla bordro verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6 ncı madde uygulamasında ilgili işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyet ile ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

d) Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler, bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlanamaz.

e) 4 üncü madde hükmüne göre Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz, 6 ncı madde kapsamında Hazinece karşılanılan enerji giderleri, iadenin yapıldığı dönemde gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınır.

f) Kamu işletmeleri hakkında 4 üncü madde hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde bulunan ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredisi kullanan organize sanayi bölgelerindeki tahsis edilmemiş parseller, organize sanayi bölgesinin yetkili organlarının karar almaları halinde gerçek veya tüzel kişilere, bedeli Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından organize sanayi bölgesine verilen krediden mahsup edilmek üzere bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

Kanunun yayımı tarihinden önce bedelli olarak tahsis edilmiş parseller için ödemeler durdurulur ve kalan meblağ kredilerden mahsup edilir. Mahsup işlemleri, Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca her organize sanayi bölgesi için tespit edilecek yılı metrekare fiyatı üzerinden yapılır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredisi kullanmamış ya da kredi borcunu ödemiş olan organize sanayi bölgelerinden de yetkili organlarının karar almaları halinde parsel tahsisi yapılabilir. Bu durumda tahsis edilen parsel bedeli, organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğine Hazinece ödenir. Bedel ödemeleri, Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca her organize sanayi bölgesi için tespit edilecek yılı metrekare fiyatı üzerinden yapılır.

Organize sanayi bölgelerinde parsel tahsisine ilişkin uygulama, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süre için geçerlidir. Bu süre Bakanlar Kurulu kararı ile en fazla üç yıla kadar uzatılabilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, tahsis ve devir işlemleri ile diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 9. - 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 10. - Bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddeleri yayımını izleyen ay başında, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

10.3.2004

Mehmet Yılmazcan
Kahramanmaraş

Hanefi Mahçiçek
Kahramanmaraş

Mehmet Ali Bulut
Kahramanmaraş

GEREKÇE

Uygulanmakta olan Ekonomik İstikrar Programı, Uluslararası taahhüt ve yükümlülüklerimiz yanında bütçe gelir, gider dengeleri yönünden kaynakların yetersizliği açısından Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun kapsamındaki iller sınırlı tutulmuştur.

Ekonomide yaşanan istikrar ve iyileşme doğrultusunda, Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi, gelir düzeyi birbirine yakın komşu illerde daha adaletli teşvik unsurları getirilmesi amacıyla, kaynaklar ölçüsünde kademeli olarak; fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-2000 ABD Doları arasındaki illeri de kapsayacak şekilde yeniden düzenleme gereği hasıl olmuştur.

Böylece mevcut 36 ilde uygulanan teşvik unsurlarının 18 ilde daha uygulamaya konulması amaçlanmıştır. Yeni ilâve edilen illerde kanun uygulama süresi 31.12.2008 tarihinde bitecek olması nedeniyle 4 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlave edilen illerin 11 adedi zaten Kalkınmada Öncelikli Yöre kapsamında olmasına rağmen 5084 sayılı kanundan yararlanamaması tezat teşkil etmektedir. Bu değişiklikle bu tezat da ortadan kalkmış olacaktır.

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLLERİ MEHMET YILMAZCAN, HANEFİ MAHÇİÇEK
İLE MEHMET ALİ BULUT'UN TEKLİFİ
**YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

“c) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1750 ABD Doları ve 1750-2000 ABD Doları arasında olan illeri,”

MADDE 2.- 5084 sayılı kanuna aşağıdaki geçici 2 nci madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2.- Bu kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan teşvik unsurlarının oranları, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1750 ABD Doları olan illerde 5 puan 1750-2000 ABD doları arasında olan illerde 10 puan daha az oranda uygulanır.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Musa Sivacıoğlu
Kastamonu

Hakkı Köylü
Kastamonu

25.3.2004
Sinan Özkan
Kastamonu

GEREKÇE

Uygulanmakta olan Ekonomik İstikrar Programı, Uluslararası taahhüt ve yükümlülüklerimiz yanında bütçe gelir, gider dengeleri yönünden kaynakların yetersizliği açısından Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkında Kanun kapsamındaki iller sınırlı tutulmuştur.

Ekonomimizde yaşanan istikrar ve iyileşme doğrultusunda, yatırım ortamının iyileştirilmesi, gelir düzeyi birbirine yakın komşu illerde daha adaletli teşvik unsurları getirilmesi amacıyla, kaynaklar ölçüsünde kademeli olarak; fert başına düşen gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1900 ABD Doları arasındaki illeri de kapsayacak şekilde yeniden düzenleme gereği hâsıl olmuştur.

Böylece mevcut 36 ilde uygulanan teşvik unsurlarının Kastamonu ilimiz gibi birçok ilde daha uygulamaya konulması amaçlanmıştır. Yeni ilave edilen illerde kanunun uygulama süresi 31.12.2008 tarihinde bitecek olması nedeniyle 4 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlave edilen illerin 11 adedi zaten Kalkınmada Öncelikle Yöre kapsamında olmasına rağmen 5084 sayılı kanundan yararlanamaması tezat teşkil etmekte olup, bu değişiklikle bu tezat ta ortadan kalkmış olacaktır.

**KASTAMONU MİLLETVEKİLLERİ MUSA SIVACIOĞLU, HAKKI KÖYLÜ
İLE SİNAN ÖZKAN'IN TEKLİFİ
YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

“c) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıl tutarı 1500-1900 ABD Doları arasında olan illeri,”

MADDE 2.- 5084 sayılı kanuna aşağıdaki geçici 2 nci madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2.- Bu kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan teşvik unsurlarının oranları, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1900 ABD Doları olan illerde 5 puan daha az oranda uygulanır.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Hasan Angı
Konya

GEREKÇE

Türkiye'nin en önemli sorunlarının başında istihdam yetersizliği ve bölgesel dengesizlikler gelmektedir. Kalıcı ve adil çözümün bölgesel ve sektörel olarak yatırımların ve istihdamın teşvik edilmesinin yanında, mevcut tesislerin faaliyetlerine devam edebilmesidir.

Ülkemizin mevcut şartları içerisinde geçiş dönemi için en azından komşu iller arasında bir denge oluşabilmesi adına kademeli bir düzenlemenin gereği ortaya çıkmıştır. Böylece mevcutların faaliyetlerine devam edilmesinin yanında yeni istihdam alanları da oluşabilecektir. Fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 2001 yılı Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı verilerine göre 1500-1650 ABD Doları arası ve 1650-1800 ABD Doları arası olan illere kademeli bir teşvik sistemi sağlanmış olmaktadır.

KONYA MİLLETVEKİLİ HASAN ANGI'NIN TEKLİFİ

5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesine aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

“c) Vergi ve sigorta prim teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1650 ABD Doları ve 1650-1800 ABD Doları arasında olan illeri,”

MADDE 1. - 5084 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 2 nci madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan teşvik unsurlarının oranları, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500-1650 ABD Doları olan illerde 5 puan, 1650-1800 ABD Doları arasında olan illerde 10 puan daha az oranda uygulanır.

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29.1.2004 tarihinde kabul edilen 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz gerekçeleri ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Ayhan Sefer Üstün

Sakarya

Hasan Ali Çelik

Sakarya

Süleyman Gündüz

Sakarya

Erol Aslan Cebeci

Sakarya

Recep Yıldırım

Sakarya

GENEL GEREKÇE

1999 yılında ülkemizin Marmara Bölgesinde meydana gelen tarihe asrın depremi olarak geçen felakette; Sakarya İlinde resmî makamlara göre 3891 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 5180 vatandaşımız ise yaralanmıştır. Sakarya İlinin % 70'i depremden zarar görmüştür. Binlerce ev ve işyeri yıkılmış, bölgede bulunan sanayi tesislerinin % 23'ü tamamen yıkılmış, % 58'i orta hasar ve % 19'u az hasar almıştır. Yıllar geçmesine rağmen halen sanayi ilimizde yeterince gelişmemiştir.

Yıkılmış bir ilin ayağa kaldırılması için yapılmış bulunan devlet yatırımları sanki mevcut hayatı, ekonomiyi, sanayi daha iyiye taşıyan bir yatırım gibi gösterilmiş ve GSMH hesaplamasında yanlış bir anlaşılma doğurmuştur.

Buna göre;

a) 2001 yılında illere yapılan altyapı (kanalizasyon, su, yol ve diğer) yardım ve yatırımlarının ilin ekonomisi, sanayisi ve ticareti iyileşmiş gibi millî gelir rakamlarına yansıtılmış ve dolayısı ile kişi başına millî gelir gerçek rakamlarının üzerinde ortaya çıkmıştır.

b) 1999 yılında depremden sonra illerde zarar görmüş bulunan sanayicinin ilden ayrılması için yanlış bir uygulama ile teşvik verilmiştir. Bunun sonucunda bir kısım sanayici sırf bu teşviki alabilmek için ili terk edip mevcut sanayi yatırımlarını başka illere taşımışlardır. Bu nedenle de ildeki sanayi yatırımları deprem öncesinin çok gerisine gitmiştir.

c) Yine deprem sonrası yıkılan konutların yerine 10.000'e yakın depremedeye toplu konut yapılmıştır. Toplu konuta harcanan bedellerde GSMH hesaplamalarına dahil edildiğinden ortalama millî geliri gerçek dışı olarak yükselttiği gibi bu harcamaların sanayi ve ekonomi yatırımlarına olumlu bir katkısı olmamıştır.

Bütün bu sebeplerle depremde ekonomik olarak büyük çöküntüye uğramış Sakarya İlini 5084 sayılı Yasa kapsamına almak ile ekonomik ve sosyal hayatın kısmen deprem öncesi seviyeye getirme imkânı doğacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Depremde ekonomik olarak büyük çöküntüye uğramış Sakarya İlinin 5084 sayılı Yasa kapsamına alınmak ile ekonomik ve sosyal hayatının kısmen deprem öncesi seviyeye getirme imkânı doğacaktır.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

SAKARYA MİLLETVEKİLLERİ AYHAN SEFER ÜSTÜN, EROL ASLAN CEBECİ,
HASAN ALİ ÇELİK, SÜLEYMAN GÜNDÜZ İLE RECEP YILDIRIM'IN TEKLİFİ

**29.1.2004 TARİH VE 5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. - 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda 2 nci maddesine aşağıdaki şekilde “c” bendi ilave edilmiştir.

“c) 1999 yılında yaşanmış bulunan depremde zarar görmüş ve 2001 yılı için belirlenen fert başına Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla tutarı Türkiye ortalaması altında bulunan illeri” kapsar.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun' da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

<i>A. Edip Uğur</i>	<i>Turhan Çömez</i>	<i>Alaettin Güven</i>
Balıkesir	Balıkesir	Kütahya
<i>Ali Osman Sali</i>	<i>A. Müfit Yetkin</i>	<i>Zülfikar İzol</i>
Balıkesir	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Taner Yıldız</i>	<i>Ahmet Koca</i>	<i>Tevfik Ensari</i>
Kayseri	Afyon	İzmir
<i>Gökhan Sarıçam</i>	<i>Mehmet Kurt</i>	<i>Ali Aydınhoğlu</i>
Kırklareli	Samsun	Balıkesir
	<i>Muzaffer Külcü</i>	
	Çorum	
	GENEL GEREKÇE	

Türkiye'nin temel sorunlarından birisi de bölgesel dengesizliklerdir. Çözmek zorunda olduğumuz sorunların büyük bir bölümü bölgesel kalkınmadaki dengesizliklerden kaynaklanmaktadır.

Bölgesel dengesizlikleri ortadan kaldırmanın en etkili yollarından biri, bu bölgelere özel sektörün yatırım yapmasını özendirerek tedbirleri almaktır. Bu amaca yönelik olarak değişik tarihlerde yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerin son örneği, 29.1.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanundur.

Ancak, bu kanun kapsamına gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan illerin alınması, ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı için yeterli olmamıştır. Çünkü, diğer illerimiz de ciddi yoksulluk ve işsizlik problemiyle karşı karşıyadır. Yeni iş alanlarının açılması, işsizliğin önlenmesi ve bölgelerarası dengesizliğin giderilmesi için daha etkili ve sonuç alıcı önlemlere ihtiyaç vardır. Bunun için organize sanayi bölgelerine yapılacak yatırımların da 5084 sayılı kanun kapsamına alınması yoksulluk, işsizlik ve göç ile mücadeleyi daha etkili hale getirecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 5084 Sayılı Kanunun kapsam maddesi olan 2 nci maddesi değiştirilerek kanun kapsamına, gelir düzeyi 1500 ABD Dolarının altında olan illerin yanısıra gelir düzeyi 1500 ABD Doların üstünde olan illerde de organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlar göz önüne alınarak kapsam genişletilmiştir.

Madde 2.- Fert başına gayri safi yurt içi hâsılasına bakılmaksızın organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlar için gelir vergisinde özendirici indirim yapılmıştır.

Madde 3.- Organize sanayi bölgelerindeki yatırımlar için sigorta primi ödemesinde yatırımcıya teşvik maksatlı olarak % 20'lik bölümün Hazinece karşılanması teklif edilmektedir.

Madde 4.- Enerji desteğinin Organize sanayi bölgelerindeki yatırımlar için de yapılması teklif edilmektedir.

Madde 5.- Yürürlük maddesidir.

Madde 6.- Yürütme maddesidir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ A. EDİP UĞUR VE 12 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığına 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan illeri, fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Dolarının üstünde olan illerdeki organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlarda;”

MADDE 2.- “Gelir vergisi stopajı teşviki” başlıklı 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 1.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80’i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir. Terkin edilecek tutar, yeni işe alınan işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak tutarın organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerlerinde tamamını, diğer yerlerdeki iş yerlerinde ise % 80’ini aşamaz. Fert başına gayri safi hâsılası 1500 ABD Doları üzerinde olan illerde organize sanayi bölgelerine yapılan yatırımlarda işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin % 20’si muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

MADDE 3.- “Sigorta primi işveren paylarında teşvik” başlıklı 4 üncü maddesinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hazinece karşılanacak tutar, organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki iş yerleri için 506 sayılı Kanununun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarını, diğer yerlerdeki iş yerleri için 506 sayılı Kanununun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80’ini aşamaz. Fert başına gayri safi hâsılası 1500 ABD Dolarının üzerindeki illerde organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlarda; sigorta primi işveren paylarında sigorta priminin % 20’si hazinece karşılanır”.

MADDE 4.- “Enerji desteği” başlıklı 6 ncı maddesinin ilk paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 1.10.2003 tarihinden itibaren imalat sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 20’si Hazinece karşılanır. Bu orana ondan sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu bulunan işletmeler için % 50’yi, diğer alanlarda kurulu bulunan işletmeler için % 40’ı geçemez. Fert başına gayri safi hâsılası 1500 ABD Dolarının üzerindeki illerde organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlarda; elektrik enerjisi giderlerinin % 4’ü Hazinece karşılanır, bu orana ondan sonraki her işçi için 0,1 puan eklenir ve % 10’u geçemez.”

MADDE 5.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

21.4.2005

*Esas No.: 1/966 , 2/219 , 2/271, 2/274,
2/286 , 2/349, 2/350, 2/366, 2/ 371, 2/374,
2/ 387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391
Karar No .: 32*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 4.2.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 8.2.2005 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/966) esas numaralı "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 16.2.2005 tarihinde, Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN ile Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 30 uncu birleşiminde, aynı konudaki 2/219, 2/271, 2/274, 2/286, 2/349, 2/350, 2/366, 2/371 ve 2/374 esas numaralı kanun teklifleri ile İttüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilerek ve Kanun Tasarısı esas alınarak görüşülmeye başlanmıştır.

Bilindiği gibi; 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 29.1.2004 tarihinde kabul edilmiştir. 5084 sayılı Kanun ile GSYİH miktarı 1500 ABD Doları veya daha az olan; Kırşehir, Osmaniye, Adıyaman, Sinop, Düzce, Kars, Giresun, Çankırı, Van, Amasya, Siirt, Iğdır, Uşak, Gümüşhane, Yozgat, Malatya, Ordu, Ardahan, Sivas, Erzurum, Hakkâri, Tokat, Bartın, Bingöl, Diyarbakır, Bayburt, Bitlis, Afyon, Şanlıurfa, Şırnak, Batman, Mardin, Muş, Erzincan, Aksaray ve Ağrı olmak üzere toplam 36 ilde vergi ve sigorta primi teşviklerinin uygulanması, enerji desteği sağlanması ve yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi tahsis edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Uygulama süresince yatırımların ve istihdamın teşviki ile ekonomik dengesizlikleri giderme yönünde gelişmeler kaydedilmiştir. Ancak, bölgesel kalkınmanın daha sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi, istihdamın artırılması ve sosyo-ekonomik gelişmişlik yönünden benzer özellikler gösteren iller arasında denge sağlanması amacıyla 5084 sayılı Kanunda öngörülen teşviklerin içeriği ile Kanun kapsamına giren illerin sayısının yeniden belirlenmesi gereği hasıl olmuştur.

– Tasarı ile;

- 5084 sayılı Kanun ile düzenlenen vergi, sigorta primi teşvikleri ve enerji desteği açısından kapsama girecek illerin belirlenmesinde, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen 2003 yılı sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değeri eksi olma kriterinin dikkate alınmasına, bu çerçevede 5084 sayılı Kanun kapsamına; Kilis, Çorum, Elazığ, Tunceli, Artvin, Karaman, Kastamonu, Kütahya, Nevşehir, Niğde, Trabzon, Kahramanmaraş ve Rize olmak üzere toplam 13 ilin dahil edilmesi ile teşviklerden yararlanan il sayısınının 49'a çıkmasına,

- Kapsama giren tüm illerde 5084 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce faaliyete başlamış mükelleflerin, bu faaliyetleri kapsamında oluşturdukları istihdam dolayısıyla da 5084 sayılı Kanunda öngörülen teşviklerden yararlanmasına,

- Katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere ve il özel idarelerine ait arazi veya arsaların yatırımcılara bedelsiz devri uygulamasından vazgeçilerek yatırımların gerçekleşmesi için bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesine,

Yönelik düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır.

- Tasarımın geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Teşviklerin illerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak kademeli bir şekilde belirlenmesinin doğru bir yaklaşım olacağı,

- Kalkınmada öncelikli iller arasında yer aldığı halde 5084 sayılı Kanunun kapsamına giremeyen Karabük, Kırıkkale, Samsun ve Zonguldak illeri ile Çanakkale'nin Bozcaada ve Gökçeada ilçelerinin de teşvik kapsamına alınması gerektiği,

- Teşvik sisteminde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bölgesel kalkınma projelerinin de dikkate alınması gerektiği,

- Teşvik kapsamında olmayıp, gelişmiş kabul edilen illerin çoğu ilçesinde ciddi bir ekonomik canlılığın olmadığı, sosyal gelişmenin oldukça düşük olduğu, bu nedenle, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri gözönünde bulundurularak teşviklerin ilçeler düzeyinde ele alınmasının daha doğru olacağı ,

- Arazi ve arsa tahsisinin özel kanunlar nedeniyle bazı yerlerde gerçekleştirilemeyeceğinden bu konuda düzenleme yapılmasının yerinde olacağı, bedelsiz arazi ve arsa tahsisindeki amacın organize sanayi bölgelerinin oluşturulması ve geliştirilmesi yönünde olması gerektiği,

- 5084 sayılı Kanun kapsamına, mevcut işletmelerin alınmasının haksız rekabete yol açabileceği,

- Teşviklerden yararlanarak gerçekleştirilen yatırımların takibinin yapılması halinde, teşviklerden ciddi yatırımcıların yararlanmasının sağlanmış olacağı, müeyyidelere ilişkin gerekli düzenleme yapılması ve yeterli tedbirler alınmasının uygun olacağı,

- Ülkemiz açısından geçmiş dönemlerde çok önemli fırsatların kaçırıldığı, dışa açık bir perspektifle yatırım teşvik politikalarının uygulanmasının önemli olduğu, stratejik planlama yaklaşımı doğrultusunda gelecekte ön plana çıkması muhtemel sektörlerin saptanarak bu alanlara teşviklerin öngörülmesi halinde, uzun dönemli bir perspektifin hayata geçebileceği,

- Yatırımlarda maliyet ve sürenin önemli olduğu, uzun süreli teşviklerin yabancı yatırımları da teşvik edeceği, ülkede istihdamın önünün açılacağı,

- Ekonomik kriz yaşanan 2001 yılındaki Gayri Safi Yurtiçi Hâsılayı baz almanın doğru bir yaklaşım olmadığı, Gayri Safi Milli Hâsılanın dolar bazında önemli oranda gerilediği, bu nedenle 2001 dışında yakın bir tarihin esas alınmasının daha yerinde olacağı,

- Teşviklerin özü itibarıyla doğru olmakla birlikte, 36 ilin yanında 13 ilin kapsama alınmasıyla 5084 sayılı Kanundan beklenen amaçların gerçekleşmesinin mümkün olmayacağı,

- Sınır il ve ilçelerinin serbest bölge haline getirilmesinin yararlı olacağı, Türkiye'nin etrafında 100 milyar dolarlık potansiyel olan bir pazarın bulunduğu, bu durumun dış ticarete önemli bir avantaj sağlayacağı,

- Tahsis edilecek arazi veya arsa büyüklüğü konusunda bir kriter bulunmadığı,

- Türkiye'de tamamlanmış olan 76 adet organize sanayi bölgesinde tahsis edilmemiş olan 8 bine yakın boş parselin bulunduğu, tahsis edilmiş olan yerlerin de yarısının boş olduğu, bu alanların dışına taşan yerlerde altyapı sorunu nedeniyle maliyetlerin teşviklerin getirisinin üzerinde olacağı, bu nedenle bu alanların daha fazla özendirilmesi gerektiği,

- Cazibe merkezi olması muhtemel olan illerde maliyetlerin, özellikle de işçi ve arsa maliyetlerinin artmasıyla bu yerlerin cazibe merkezi olmaktan çıkacağı ve yatırımcıların diğer illere yöneleceği, böylece kademeli teşvik uygulamasının doğal süreç içerisinde gerçekleşebileceği,

- Tasarımın daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasına ihtiyaç bulunduğu,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Tasarımın bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi, yatırımların ve istihdamın artırılması amacıyla hazırlandığı, günümüze değin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin bazı illerinde ve kalkınmada öncelikli yörelerde çeşitli teşviklerin uygulanmış olduğu, ancak ülkenin içinde bulunduğu olumsuz ekonomik koşullar nedeniyle istenilen sonuca ulaşılamadığı,

- 2004 yılında 5084 sayılı Kanun ile gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki ve enerji desteği açısından yapılan düzenlemelerin daha da geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu,

- Devletin önemli önceliklerinden birisinin özel sektörün yatırım ve istihdam kararlarına destek olmak, özel sektöre dayalı kalıcı bir büyüme ortamı oluşturmak olduğu, bu kapsamda, yatırım ve istihdamın önündeki engellerin kaldırılmasının önem arz ettiği,

- 1 Mart 2004 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan 5084 sayılı Kanun kapsamına fert başına Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan 36 ilin girdiği, aynı Kanun kapsamında bedelsiz arsa ve arazi teşvikinin ise bu illerin yanısıra kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illerde de uygulandığı,

- 5084 sayılı Kanunla getirilmiş olan teşviklerin etkisinin hemen görülmeye başlandığı, kapsama giren yörelerde istihdam ve yatırımlarda önemli ölçüde artışlar gerçekleştiği, 2004 yılında Kanun kapsamındaki illerde kayıtlı istihdam artışı yüzde 27 civarında gerçekleşirken, diğer illerdeki artış oranının ise yüzde 13 düzeyinde olduğu, 36 ilde 2003 yılında 303 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş iken, 2004 yılında düzenlenen yatırım teşvik belgesi sayısının 660'a ulaştığı, 660 adet yatırım teşvik belgesi ile 2,5 milyar Yeni Türk Lirası tutarında sabit yatırım yapılmasının planlandığı, bu yatırımların gerçekleştirilmesi halinde 31.483 kişilik ilave istihdam yaratılmış olacağı, 5084 sayılı Kanun kapsamında bugüne kadarki uygulama sürecinde sağlanan teşvik miktarının 52,5 milyon Yeni Türk Lirası sigorta primi teşviki, 35 milyon Yeni Türk Lirası da gelir vergisi stopajı teşviki olmak üzere toplam 87,5 milyon Yeni Türk Lirasına (87,5 trilyon Türk Lirasına) ulaştığı, enerji desteğinin uygulanması ile ilgili olarak 2004 yılında, yaklaşık 10,4 trilyon Türk Lirası tutarındaki enerji desteği ödemesi gerçekleştirilmiş bulunduğu, en az 10 kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek ve tüzel kişilere; teşvik kapsamında bugüne kadar Hazinece, 171 yatırımcıya 475 adet olmak üzere 28 milyon metrekare bedelsiz arazi ve arsa devredildiği, bu yatırımcılar tarafından yaklaşık 351 milyon Yeni Türk Lirası yatırım ve 12.663 kişilik istihdam öngörüldüğü,

- 5084 sayılı Kanun kapsamında uygulanan yatırım ve istihdama dönük söz konusu teşviklerin, kamu maliyesindeki disiplinden fedakarlık edilmeksizin uygulandığı,

- Tasarı ile öngörülen düzenlemelerden mevcut işyerlerinin ilave istihdam sağlamaları şartı ile yararlanma imkânı tanınmasının üretimin ve istihdamın artırılmasına olumlu katkı sağlayacağı,

- Yapılması öngörülen değişikliklerden birisinin 5084 sayılı Kanun kapsamına girecek illerin belirlenmesinde esas alınan kriterin yeniden düzenlenmesi olduğu, böylece vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından kapsama girecek illerin belirlenmesinde, kişi başına Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla kriterinin yanı sıra Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca saptanan 2003 yılı sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değerinin de bir kriter olarak dikkate alınacağı, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değeri negatif olan illerin de kapsama alınması ile 13 ilde daha teşvik uygulanmaya başlanacağı, böylece teşviklerden yararlanan il sayısının 49'a ulaşmış olacağı,

- Ayrıca kapsama giren illerde 5084 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce faaliyete başlamış mükelleflere, bu faaliyetleri kapsamında yarattıkları istihdam dolayısıyla da teşviklerden yararlanma olanağının sağlandığı,

- Yapılması öngörülen diğer bir değişiklik ise Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların yatırımcılara bedelsiz devri uygulaması yerine, bunlarla ilgili olarak yatırımcılar adına bedelsiz irtifak hakkı tesisinin öngörüldüğü,

- Özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen, ancak planlanan yatırım bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gereken alanların ilgili mevzuat çerçevesinde kullanılacak üzere bedelsiz kullanma izni verilmesinin öngörüldüğü,

İfade edilmiştir.

- Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmeleri müteakip, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddeler üzerindeki görüşmelere geçilmesi kabul edilmiş, bu arada, verilen bir önerenin kabulüyle konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenbilmesine imkân sağlamak üzere bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

- Alt Komisyon; 29.3.2005, 5.4.2005 ve 6.4.2005 tarihlerinde ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu kapsamlı çalışmalar sonucunda, Komisyonca ifade edilen değerlendirmeleri de dikkate alarak çalışmalarını tamamlamıştır.

- Alt Komisyonca Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Teşviklerin illerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak kademeli bir şekilde belirlenmesinin daha doğru bir yaklaşım olacağı,

- Tasarı ile öngörülen düzenlemelerden mevcut işyerlerine ilave istihdam sağlamaları şartı ile yararlanma imkânı tanınmasının üretimin ve istihdamın artırılmasına olumlu katkı sağlayacağı,

- Teşvik sisteminde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bölgesel kalkınma projelerinin ayrı bir yeri olması gerektiği,

- İlçelerin sosyo - ekonomik gelişmişlik düzeyleri göz önünde bulundurularak teşviklerin ilçeler düzeyinde ele alınmasının daha doğru olacağı,

- Kalkınmada öncelikli yöre kapsamına giren tüm il ve ilçelerin de teşvik kapsamına alınması gerektiği,

- Teşviklerin sektör bazında öngörülmesinin bölgelerin uzun dönemli gelişmesine daha fazla katkı sağlayacağı,

Şeklinde görüş ve eleştiriler ifade edilmiştir. Bu görüşmeleri müteakip Tasarının maddelerinin değerlendirilmesine geçilmiştir.

- Tasarının;

- Teşvik kapsamına girecek illerin kriterlerini düzenleyen çerçeve 1 inci maddesi; uygulanacak teşviklerin kamu maliyesine getireceği ilave yükün mali disiplin üzerinde olumsuz etki yaratmaması ve teşvik uygulamalarında bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi genel amacı dikkate alınarak 5084 sayılı Kanun kapsamına giren 36 ile ilaveten 13 ilin daha kapsama alınmasını öngören Tasarıdaki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

- 5084 sayılı Kanunun "Gelir vergisi stopajı teşviki başlıklı" 3 üncü maddesi ile "Sigorta primi işveren paylarında teşvik" başlıklı 4 üncü maddesini değiştiren çerçeve 2 nci ve 3 üncü maddeleri;

- 1.3.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az otuz işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin;

- 1.3.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgelerindeki işçi sayısını en az yüzde yirmi oranında artırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, bu iş yerlerinde çalıştırılan toplam işçi sayısını geçmemek üzere, artırdıkları işçi sayısı ile mevcut işçilerden artırdıkları işçi sayısının iki katı kadar işçilerin,

Ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisi ile sigorta primlerinin işveren hissesinin, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için % 80'i Hazinece karşılanması ve bu hükümlerin uygulanmasına ilişkin esasların belirlenmesi doğrultusunda 5084 sayılı Kanunun 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde düzenleme yapılması,

Suretiyle kabul edilmiştir.

- 5084 sayılı Kanunun "bedelsiz yatırım yeri tahsisi" başlıklı 5 inci maddesini değiştiren çerçeve 4 üncü maddesi;

- 5084 sayılı Kanunun 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, gelir vergisi ile sigorta primlerinin işveren hissesinin Hazinece karşılanmasına yönelik teşvikten yararlanmaları için öngörülen en az otuz işçi çalıştırmaları koşulunun, bedelsiz yatırım yeri tahsisi için de getirilmesi amacıyla 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara" ibaresinin "en az otuz kişilik istihdam öngören yatırımlara" olarak değiştirilmesi,

- Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların üzerinde 49 yıl süre ile bağımsız ve sürekli nitelikli bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilmesiyle ilgili husus, bu arazi veya arsaların 5084 sayılı Kanunun mevcut halinde olduğu gibi, mülkiyetinin bedelsiz olarak devredilebilmesine devam edilmesine imkân sağlamak amacıyla metinden çıkarılması,

- Özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle, mülkiyeti devredilemeyen alanlar üzerinde yatırımcılara bedelsiz kullanma izni verilmesine imkân veren bir düzenlemenin 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere ikinci fıkra olarak eklenmesi,

- Bedelsiz olarak devir olunan arazi veya arsaların, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek veya tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair tapuya konulan şerh kaldırılırken, devredilmiş olan taşınmazın değerinin yatırımın proje maliyet bedelinin % 50'sinden fazla olması halinde, bu taşınmazın Kanunda öngörülen amaçlar dışında kullanılamayacağına dair tapuya şerh konulmasını hükme bağlayan bir düzenlemenin 5084 sayılı Kanunun dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenmesi,

Suretiyle kabul edilmiştir.

- 5084 sayılı Kanunun "Enerji desteği" başlıklı 6 ncı maddesini değiştiren çerçeve 5 inci maddesi;

- Enerji desteğinden yararlanacak sektörler kapsamına, ülkenin ihtiyaçları dikkate alınarak, serifikalı tohumculuk alanlarında yapılacak yatırımların da dahil edilmesi,

- Enerji desteğinden yararlanabilmeleri için tarım ve hayvancılıkla ilgili sektörlerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, asgari on işçi, kapsama giren diğer sektörlerde ise asgari otuz işçi çalıştırmaları şartıyla; elektrik enerjisi giderlerinin % 20'sinin Hazinece karşılanması,

- 1.3.2005 tarihinden önce 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen alanlarda faaliyette geçmiş olan işletmeler, 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgesinde bildirdikleri işçi sayılarını, tarım ve hayvancılıkla ilgili sektörlerde faaliyette bulunanlar için en az yüzde yirmi oranında artırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması, kapsama giren diğer sektörlerde ise en az % 20 oranında artırmaları ve çalıştırılan

toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, yeni işe başlayan işletmelerin yararlandığı enerji desteğinden aynı esas ve usuller çerçevesinde yararlanması,

- Yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile mevcut işletmelerin elektrik enerjisi giderinin Hazinece karşılanacak olan oranına, bu orana asgari sayıdan sonraki her bir ilave işçi için 0,5 puan eklenmesi, bu oranın organize sanayi veya endüstri bölgelerinde faaliyette bulunan işletmeler için % 50'yi, diğer alanlarda faaliyette bulunan işletmeler için % 40'ı geçmeyecek şekilde uygulanması,

Doğrultusunda yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

- 5084 sayılı Kanunun "Çeşitli hükümler" başlıklı 7 nci maddesi ile ilgili değişiklikler öngören çerçeve 6 ncı maddesi;

- 5084 sayılı Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddeleri hükümlerinden yararlanamayacaklar arasına uluslararası anlaşmalardan kaynaklı hizmet ve yapım işlerinin de eklenmesine yönelik olarak 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (a) bendinde değişiklik yapılmasını öngören düzenlemenin metne eklenmesi,

- Mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hallerde 5084 sayılı Kanunda öngörülen teşviklerden yararlanamayacaklar kapsamından, 29.1.2004 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işletmelerin hariç tutulması ve yararlanılamayacak teşvikler arasına 5084 sayılı Kanunun 6 ncı maddesindeki enerji desteği yanında, 3 ve 4 üncü maddelerdeki gelir vergisi stopajı ile sigorta primi işveren paylarının teşvikinin de dahil edilmesi doğrultusunda 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (c) bendinin yeniden düzenlenmesi,

- 5084 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler doğrultusunda işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının belirlenmesi konusunda uygulamada çıkması muhtemel tereddütlerin giderilmesine yönelik olarak 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (d) bendinin yeniden düzenlenmesi,

- 5084 sayılı Kanun kapsamına giren illerde 30.04.2007 tarihine kadar tamamlanan yeni yatırımlar için 3, 4 ve 6 ncı maddelerde yer alan destek ve teşviklerin, sözkonusu maddelerde yer alan sürelere bakılmaksızın, yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanabilmesi imkânı verecek şekilde 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (h) bendinin yeniden düzenlenmesi,

- 5084 sayılı Kanun kapsamındaki teşviklerden yararlanacakların gerçekleştirecekleri yatırımlarla ilgili olarak, uygulamada tereddütlere yol açılmaması amacıyla yatırıma başlama ve yatırımın tamamlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının müştereken yetkili kılınmasına yönelik bir düzenlemenin 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesine (i) bendi olarak eklenmesi,

- 5084 sayılı Kanun kapsamındaki illerde bulunan işletmelerden, 5084 sayılı Kanun ile düzenlenen destek unsurlarından, diğer ilgili teşvik mevzuatı uyarınca yararlanmakta olan işletmelerin; aynı dönem için 5084 sayılı Kanun ile sağlanan aynı destek unsurlarından mükerrer olarak yararlanamamasına ve mükerrer olarak aynı teşviklerden yararlanma durumunda kalanların, işletmelerin tercihleri dikkate alınarak, uygulanan teşvik veya destek unsurlarından sadece birinden yararlandırılmasına yönelik bir düzenlemenin 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesine (j) bendi olarak eklenmesi,

Doğrultusunda yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 7 nci maddesi ile 5084 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 2 ncı maddesi, Tasarı metninde yapılan yeni düzenlemeler nedeniyle ihtiyaç kalmadığından metinden çıkarılması ve müteakip madde numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

- 5084 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte öngörülen teşvik ve desteklerden yararlanmaya başlayan işletmeler ile 5084 sayılı Kanunda bu Tasarı ile yapılan değişiklikler sonucu kapsama alınan mevcut işletmelerin; 5084 sayılı Kanunda yer alan teşvikten yararlanma şartlarında ve nevinde

yapılan değişikliklere uyum sağlamalarına yönelik esas ve usulleri içeren bir düzenleme; geçici 1 inci madde olarak metne eklenmiştir.

- Yürürlüğe ilişkin 8 inci maddesi; çerçeve 6 ncı madde ile 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (j) bendinin yürürlük tarihinin 1.3.2004 olarak, Tasarının diğer maddelerinin yürürlük tarihinin ise 1.3.2005 olarak belirlenmesi ve madde numarasının 7 nci madde olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

- Yürütmeye ilişkin 9 uncu maddesi ise 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Ayrıca, Alt Komisyon, Tasarı üzerinde yapılan görüşmeler esnasında;

- 5084 sayılı Kanunun kapsamının kalkınmada öncelikli yöreleri kapsayacak şekilde belirlenmesi,

- Antlaşmalardan kaynaklanan kapasite fazlalığının kullanılmasına ve elektrik enerjisinden daha ucuz olmasından dolayı üretim maliyetinin azaltılmasına katkı sağlaması açısından enerji desteği kapsamına elektrik enerjisi yanında doğalgazın da alınmasının yararlı olacağı,

Şeklinde ortaya çıkan konuları, olumlu görüşle Komisyonumuzun dikkatine sunmuştur.

- Bu defa, Komisyonumuzun 19.4.2005 tarihinde Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN ile Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 45 inci birleşiminde, görüşmelere başlanmasından sonra Komisyonumuza havale edilen 2/387, 2/388, 2/389, 2/390 ve 2/391 esas numaralı Kanun Tekliflerinin Tasarı ile ilgili görülmeleri nedeniyle İttüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmesi ve görüşmelere Alt Komisyon tarafından hazırlanan metnin esas alınması kararlaştırılmıştır.

- Alt Komisyon Metninin;

- Çerçeve 1 inci maddesi aynen;

- Çerçeve 2 nci maddesi; Tasarının kanunlaşma sürecinin uzaması nedeniyle öngörülen tarihlerin yeniden belirlenmesi doğrultusunda, değiştirilen 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan "1.3.2005 tarihinden" ibarelerinin "1.4.2005 tarihinden" olarak ve (b) bendinin sonunda yer alan "kadar işçilerin" ibaresinin "kadar işçinin" olarak değiştirilmesi ve ikinci fıkrasında yer alan "% 80'i" ibaresinin "yüzde sekseni" olarak redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 3 üncü maddesi; değiştirilen 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan "1.3.2005 tarihinden" ibarelerinin "1.4.2005 tarihinden" olarak ve birinci fıkranın (b) bendinde yer alan "kadar işçilerin" ibaresinin "kadar işçinin" olarak değiştirilmesi ve maddenin son fıkrasında yer alan "Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanınca" ibaresinin "Hazine Müsteşarlığınca" olarak değiştirilmesi ve ikinci fıkrasında yer alan "% 80'i" ibaresinin "yüzde sekseni" olarak redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 4 üncü maddesi; orman alanlarına ilişkin tahsislerin özel kanununda düzenlenmesi nedeniyle bu Kanunun kapsamı dışında tutulmasını teminen, değiştirilen 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen yeni fıkranın başına "6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç" ibaresinin eklenmesi ve aynı fıkra da yer alan, "özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle," ibaresinin "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle" olarak değiştirilmesi ve maddede geçen yüzde ibarelerinin yazıyla ifade edilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 5 inci maddesi; değiştirilen 5084 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yer alan "1.3.2005 tarihinden" ibarelerinin "1.4.2005 tarihinden" olarak değiştirilmesi ve maddenin son fıkrasında yer alan "Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı" ibaresinin "Hazine Müsteşarlığı" olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 6 ncı maddesi; Tasarının kanunlaşma sürecinin uzaması paralelinde tarihlerin değiştirilmesini teminen, değiştirilen 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (h) bendinde yer alan "30.4.2007 tarihine kadar" ibaresinin "31.12.2007 tarihine kadar" olarak değiştirilmesi ve (i) bendin-

de yer alan "Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı" ibaresinin "Hazine Müsteşarlığı" olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesi; aynen,

- Yürürlüğe ilişkin 7 nci maddesi; (a) bendinde yer alan "29.1.2004" tarihinden ibaresinin "6.2.2004 tarihinden" olarak ve (b) bendinde yer alan "1.3.2005" ibaresinin "1.4.2005" olarak değiştirilmesi ve maddenin redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Yürütmeye ilişkin 8 inci maddesi; aynen,

Kabul edilmiştir.

Ayrıca, metnin tümü kanun tekniğine uygunluk sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>M. Mesut Özakcan</i>
Ankara	Antalya	Aydın
Üye	(Ayrıışık oy yazısı ektedir)	(Ayrıışık oy yazımız ektedir)
A. Kemal Deveciler	Üye	Üye
Balıkesir	<i>Ali Osman Sali</i>	<i>Ahmet İnal</i>
(İmzada bulunamadı)	Balıkesir	Batman
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Nuri Filiz</i>	<i>Alaattin Büyükkaya</i>	A. Kemal Kumkumoğlu
Denizli	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	(İmzada bulunamadı)
<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>	<i>M. Mustafa Açıklın</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Karşı oy yazım ektedir)	(Ayrıışık oy ektedir)	Üye
Üye	Üye	Üye
<i>Y. Selahattin Beyribey</i>	<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Taner Yıldız</i>
Kars	Kayseri	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Mikail Arslan</i>	<i>Hasan Fehmi Kinay</i>	<i>Muharrem Doğan</i>
Kırşehir	Kütahya	Mardin
Üye	Üye	Üye
<i>O. Seyfi Terzibaşıoğlu</i>	<i>Osman Seyfi</i>	<i>Cemal Uysal</i>
Muğla	Nevşehir	Ordu
Üye	Üye	Üye
<i>Kazım Türkmen</i>	<i>İmdat Sütlüoğlu</i>	<i>Musa Uzunkaya</i>
Ordu	Rize	Samsun
(Karşı oy yazım ektedir)		

Üye
Sabahattin Cevheri
Şanlıurfa

Üye
M. Ergun Dağcıoğlu
Tokat

Üye
Enis Tütüncü
Tekirdağ
(Ayrışik oy yazısı ekte)

Üye
Faruk Nafiz Özak
Trabzon

Üye
M. Akif Hamzaçebi
Trabzon
(Ayrışik oy yazısı ektedir)

AYRIŞIK OY

Ekonomik ve sosyal problemlerin çözümü amacıyla uygulanan kamusal müdahale araçlarının dan biri olan devlet yardımları özellikle sosyal devlet anlayışının gelişmesi ile çok önemli bir konuma gelmiştir.

Bu çerçeve teşvik uygulamaları ekonomik istikrar ve büyüme gibi ekonomik amaçlar yanında bölgesel dengesizlikler, göç, çevre gibi bazı sosyal sorunların çözülmesi amaçlarını da gütmektedir. Temelde piyasa mekanizmasına müdahale niteliğinde olan ve belli kesim veya alanlara yönlendirildiğinden (belli sektör, yöre, firma grubu gibi) ilk bakışta haksız rekabet yarattığı izlenimi veren bu kamu politikasını haklı hale getiren neden ise yukarıda sözünü ettiğimiz sosyal amaçlar ve sağlanan dışsal faydalardır. Teşviklerin diğer kamusal politikalarından farkı ya da avantajı ise ekonomiye doğrudan enjekte edilmesidir. Bu nedenle uygulamaların etkisi diğer araçlara kıyasla daha kısa sürede ortaya çıkabilmektedir.

Uygulama kolaylıkları ve hızlı müdahale olanakları nedeniyle kamu kesimi tarafından sıkça kullanılan ve geniş uygulama alanı olan teşvikler aynı zamanda en çok eleştiri alan kamusal politikaların da başında gelmektedir.

Bölgesel amaçlı destek uygulamaları ağırlıklı olarak bölgeye yeni yatırımların çekilmesini amaçlamaktadır. Yatırım projelerinin bu bölgelere çekilebilmesi için ortaya çıkan ilk husus firmaların bu bölgelerde yatırım yapmaları halinde ekonomik altyapıdan dolayı ortaya çıkacak olan ekstra maliyetlerin karşılanmasıdır.

Yatırımın fizibilite çalışmalarında seçilen bölge yerine kamusal öncelik taşıyan bölgede yapılabilmesi için, seçilen yerin yatırım döneminde yarattığı maliyetler (inşaat, makine nakliyesi ve montajı) ile yatırımın ekonomik ömrü yani işletme dönemi boyunca hammadde temini, personel ve ulaşım yetersizliklerinin yarattığı maliyet artışlarının yatırım ve işletme dönemi destekleri ile karşılanması gerekmektedir. Bölgesel amaçlı destek uygulamalarından amaç daha çok, bölgenin coğrafi konumu, ulaşım olanakları, altyapı, eğitim durumu ve diğer sosyal olumsuzlukların bölge ekonomisi üzerinde yarattığı haksız rekabetin giderilmesidir.

Esasen coğrafi konum bir yana diğer hususlar devletin yapması gereken altyapı yatırımlarını yapamadığı anlamındadır. Bölgesel kalkınma stratejilerinde esas olan altyapı sorunlarının çözülmesidir. Aksi halde bu sorunların yarattığı haksız rekabetin giderilmesi için sürekli devlet yardımlarının kullanılması kamu kaynağının israfını ve üretim faaliyetlerinde de verimsizliği getirecektir. Bu da teşviklerin haklılığına gölge düşürecektir.

Ayrıca bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik teşvik politikaları istihdam ve gelir yanında ekonomideki verimliliği de artıracak nitelikte olmalıdır. Verimlilik artışı teşvik politikalarında genellikle ihmal edilen bir olgu olmuştur.

AKP hükümetlerinin 2004 yılından bu yana uygulamaya çalıştığı teşvik politikaları ise yukarıda teorik arka planını vermeye çalıştığımız teşvik felsefesinden farklı olduğu gibi kendi içinde tutarlılıktan da yoksundur.

Tasarıyı aşağıdaki konularda eksik buluyoruz.

1. Tasarı yatırımların ve istihdamın teşviki ile ilgili 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunun vergi ve sigorta primi teşviki kapsamına aldığı 36 ili 49'a çıkarmaktadır. Kapsamdaki il sayısındaki artış 5084 sayılı Yasadaki kişi başına düşen milli gelir ölçüsü yanında sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi (-) olan illerin alınmasından kaynaklanmaktadır. Ancak bu yapılırken "Kalkınmada Öncelikli İller" kavramı bir kenara atılmıştır. Kalkınmada öncelikli il olarak ilan edilmiş olan 50 ilin 45'i teşvik kapsamında iken geride kalan Kırıkkale, Samsun, Karabük, Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada hariç) ve Zonguldak illerinin kapsama alınmamasının gerekçesi bulunmamaktadır. Eğer bu iller 49 ilin alındığı teşviğin kapsamına giremiyorsa "kalkınmada öncelikli il" kavramının yeniden tanımlanması gerekecektir.

2. Kapsama alınan iller arasında gelişmişlik düzeyleri açısından en azından ikili bir grupta kademelendirme yapılmamış olması çok önemli bir eksiklik hatta yanlışlıktır. Kademelendirme ile teşviklerin daha az gelişmiş illere daha yüksek oranda uygulanması sağlanmış olacaktır. Tasarı 5084 sayılı Yasadaki bu eksikliği gidermemektedir. Bunun sonucu yatırımların 49 il içinde gelişmişlik düzeyleri nispeten yüksek olan sınırlı sayıda ile gitmesidir. Bu ise teşviklerin bölgelerarası gelişmişlik düzeylerini azaltması yönündeki amacına ters düşmektedir.

3. Tasarının 2 ve 3 üncü maddeleri ile değiştirilmesi öngörülen 5084 sayılı Kanunun 3 ve 4 üncü maddelerinin birinci fıkraları yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergileri mükelleflerinin teşvikten yararlanabilmesi için en az otuz işçi çalıştırmaları koşulunu getirmektedir. Bu düzenlemeler 5084 sayılı Yasa ile getirilmiş olan teşvikten yararlanma şartlarının zorlaştırılması anlamına gelmektedir. Zira 5084 sayılı Yasada istihdamda bir sınırlama olmayıp bir kişilik bir istihdam sağlayan yatırımın dahi teşvikten yararlanması öngörülmektedir. Tasarıda 1.3.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergileri mükelleflerinin belirli şartlar dahilinde teşvikten yararlanmaları için yapılan düzenlemeler nedeniyle kapsamın daraltıldığı anlaşılmaktadır. Düzenlemenin IMF görüşleri doğrultusunda yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum hükümetin teşvik konusunda tutarlı bir politikasının ve yatırım ortamının iyileştirilmesi için şart olan "vergi yükünün öngörülebilirliği" konusunda bir kararlılığının olmadığını göstermektedir.

Düzenlemelerle yeni yatırımlar yanında eski yatırımların da teşvikten yararlanması gerçekleştirilmesi güç şartlara bağlanmaktadır. Bu durumda özellikle KOBİ'ler büyük ölçüde teşvikten yararlanamayacaktır.

Tasarının 4 üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesi yatırımcılara belirli şartlarla Hazineye ve bazı kamu kurumlarına ait taşınmazların mülkiyetinin bedelsiz olarak devredilebileceğini düzenlemektedir. Hükümet Tasarısının 4 üncü maddesi ise bedelsiz devir yerine bedelsiz irtifak hakkı tesisini öngörmektedir. Alt komisyon çalışmalarında Tasarı ile öngörülen düzenlemeden vazgeçildiği anlaşılmaktadır.

Komisyon çalışmalarında bu görüş değişikliğinin, yani Hükümet Tasarısına esas olan gerçekçe ile bundan vazgeçmenin gerekçeleri doyurucu bir şekilde açıklanamamıştır.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon
Kazım Türkmen
Ordu

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul
Birgen Keleş
İstanbul
Enis Tütüncü
Tekirdağ

M. Mesut Özakan
Aydın
Osman Kaptan
Antalya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2.- Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile bu iller dışında kalan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan illeri,

b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri,

kapsar."

MADDE 2.- 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 100'ü, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 80'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. - Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı, 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile bu iller dışında kalan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan illeri,

b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri,

Kapsar."

MADDE 2.- 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde;

a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az otuz işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin,

b) 1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgelerindeki işçi sayısını en az yüzde yirmi oranında arttırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, bu iş yerlerinde çalıştırılan toplam işçi sayısını

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Şu kadar ki, 1.1.2005 tarihinden önce kapsama dahil olmayan illerde gerçekleştirilmiş olan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde bu teşvikten yararlanılamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 3.- 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sigorta primi işveren hissesi teşviki

Madde 4.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primleri işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 100'ü, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 80'i, Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, işçi sayısı ile 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

Şu kadar ki, 1.1.2005 tarihinden önce kapsama dahil olmayan illerde gerçekleştirilmiş

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

geçmemek üzere, artırdıkları işçi sayısı ile mevcut işçilerden artırdıkları işçi sayısının iki katı kadar işçinin,

Ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken gelir vergisinin çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 3.- 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sigorta primi işveren hissesi teşviki

Madde 4.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde;

a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az otuz işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin,

b) 1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgelerindeki işçi sayısını, en az yüzde yirmi oranında artırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, bu iş yerlerinde çalıştırılan toplam işçi sayısını geçmemek üzere, artırdıkları işçi sayısı ile mevcut işçilerden artırdıkları işçi sayısının iki katı kadar işçinin,

Prime esas kazançları üzerinden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca hesaplanan sigorta

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

olan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde bu teşvikten yararlanılamaz.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca düzenlenmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Sigortalar Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmesi şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi nedeniyle Hazinece Sosyal Sigortalar Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir."

MADDE 4.- 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5.- Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişiler lehine; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların üzerinde 49 yıl süreli ve bağımsız ve sürekli nitelikli bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. Üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

primlerinin işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, işçi sayısı ile Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden, yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Kuruma yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir."

MADDE 4.- 5084 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara" ibaresi "en az otuz kişilik istihdam öngören yatırımlara" olarak değiştirilmiş, maddeye birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve maddenin dördüncü fıkrasına ikinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

" 6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle mülkiyeti

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kapsamda değerlendirilir. Ancak organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması şartı aranır. İrtifak hakkına konu taşınmaz üzerinde kamuya ait bina ve müstemilat bulunması halinde bunlar için takdir edilecek yıllık irtifak hakkı bedeli, hak lehtarınca ödenir. Bu bedel, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değerinin yüzde biridir.

Özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen, ancak planlanan yatırım bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gereken alanlar üzerinde bedelsiz kullanma izni verilir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanlar için gerekli plan, bedelsiz olarak verilecek ön izin süresi içinde yapılır.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren irtifak hakkı veya kullanma izni süresince uyulması zorunludur.

Yatırımcının, mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımı tamamlamadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilir ve üzerindeki muhdesat zemin sahibi idareye intikal eder. Öngörülen istihdam sayısına uyulmaması halinde ise bedelsiz olarak tesis edilmiş irtifak hakkı veya kullanma izni, bedelli irtifak hakkı veya kullanma iznine dönüştürülür. İrtifak hakkı veya kullanma izni bedelinin hesabında arazi ve arsa üzerindeki yatırımın değeri dikkate alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 5.- 5084 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

devredilemeyen taşınmazlar üzerinde bedelsiz kullanma izni verilir."

"Ancak devredilen veya kullanma izni verilen taşınmazın değerinin yatırım maliyet bedelinin yüzde ellisinden fazla olması halinde, şerh kaldırılırken bu taşınmazın Kanunda öngörülen amaçlar dışında kullanılmayacağına dair tapuya şerh konulur. "

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

"Madde 6.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 1.10.2003 tarihinden itibaren 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde imalât sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 50'si, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 40'ı, Hazinece karşılanır.

Bu illerde 1.10.2003 tarihinden önce yukarıdaki fıkrada belirtilen alanlarda faaliyette geçmiş olan işletmeler, bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını 1.3.2004 tarihinden itibaren fiilen ve sürekli olarak en az yüzde 10 oranında veya en az yirmi işçi artırımları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması koşuluyla, yukarıda belirtilen oranlarda enerji desteğinden yararlanır.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık müştereken yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"Madde 6.- 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 1.4.2005 tarihinden itibaren faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak; hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu yatırımlarında asgari on, imalât sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında ise asgari otuz işçi çalıştıran işletmelerin, elektrik enerjisi giderlerinin yüzde yirmisi Hazinece karşılanır. Bu orana asgari sayıdan sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde faaliyette bulunan işletmeler için yüzde elli, diğer alanlarda faaliyette bulunan işletmeler için yüzde kırkı geçemez.

Bu Kanun kapsamındaki illerde 1.4.2005 tarihinden önce yukarıdaki fıkrada belirtilen alanlarda faaliyete geçmiş olan işletmeler, 1.1.2005 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son aylık prim ve hizmet belgesinde bildirdikleri işçi sayılarını, 1.4.2005 tarihinden itibaren fiilen ve sürekli olarak; hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu yatırımlarında, en az yüzde yirmi oranında artırımları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması, imalât sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında ise en az yüzde yirmi oranında artırımları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari otuz kişiye ulaşması halinde, yüzde yirmi oranında elektrik enerji desteğinden yararlanır. Bundan sonraki her bir işçi için destek oranı 0,5 puan artırılır. Yararlanılabilecek destek oranı organize sanayi veya endüstri bölgesinde kurulu işletmeler için yüzde elli, diğer alanlarda kurulu bulunan işletmeler için yüzde kırkı geçemez.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6.- 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) Özelleştirme kapsamında devralınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi haller, 6 ncı maddenin uygulamasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

d) Dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirilen işçi sayısı olarak bordronun ilgili olduğu dönemin son ayına ilişkin işçi sayısı dikkate alınır. Kapsama dahil olan illerde bulunan iş yerleri dolayısıyla birden fazla bordro verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6 ncı madde uygulamasında ilgili işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Özelleştirme kapsamında devralınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyetle ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz."

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, elektrik enerjisi giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı müştereken yetkilidir."

MADDE 6.- 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (c), (d) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (i) ve (j) bentleri eklenmiştir.

"a) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan hizmet ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler hakkında 3, 4 ve 6 ncı madde hükümleri uygulanmaz.

c) 29.1.2004 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi haller 3, 4 ve 6 ncı maddelerin uygulamasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

d) Kapsama dahil olan illerde bulunan iş yerleri dolayısıyla birden fazla aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6 ncı madde uygulamasında ilgili işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyetle ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

h) Bu Kanun kapsamına giren illerde 31.12.2007 tarihine kadar tamamlanan yeni

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yatırımlar için 3, 4 ve 6 ncı maddelerde yer alan destek ve teşvikler, bu maddelerde yer alan sürelerle bakılmaksızın yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanır.

i) Bu Kanun kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak yatırıma başlama ve yatırımın tamamlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı müştereken yetkilidir.

j) Bu Kanun kapsamındaki illerde bulunan işletmelerden, bu Kanunda düzenlenen destek unsurlarından diğer ilgili mevzuat uyarınca yararlanmakta olanlar; aynı dönem için ve mükerrer olarak, bu Kanunla sağlanan destek unsurlarından ayrıca yararlanamaz. Bu durumda, işletmelerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır."

MADDE 7.- 5084 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 2.- 1.1.2005 tarihi itibarıyla kapsama alınan illerde bu tarihten itibaren azamî iki yıl içerisinde tamamlanan, daha önce kapsama dahil olan illerde ise 1.1.2005 tarihinden sonra başlayan ve bu tarihten itibaren azami iki yıl içerisinde tamamlanan yeni yatırımlar için 3, 4 ve 6 ncı maddelerde yer alan destek ve teşvikler, bu maddelerde yer alan sürelerle bakılmaksızın yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanır."

GEÇİCİ MADDE 1.- a) 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilmeden önceki 2 nci maddesinin (a) bendi kapsamına giren illerde faaliyette bulunanlardan, 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilmeden önceki 3 ve 4 üncü maddelerinde belirtilen teşvik ve desteklerden yararlanma hakkı kazanan mükellefler, bu haklarından aynen yararlanmaya devam ederler. Ancak, bu mükellefler,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

lefler, gerekli şartları sağlamaları ve talep etmeleri halinde, 5084 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 3 ve 4 üncü maddeleri hükümlerinden yararlanabilirler.

b) 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilmeden önceki 5 inci maddesine göre bedelsiz olarak yatırımcılar tarafından devri talep edilen taşınmazlarla ilgili işlemler, mezkur madde hükümlerine göre yürütülür.

c) 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilmeden önceki 6 ncı maddesine istinaden enerji desteğinden yararlanabilecek işletmelerle ilgili uygulamaya; aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınmak suretiyle, bir takvim yılı için en az $\frac{3}{4}$ 'ünde çalıştırılmış olma şartı aranmaksızın, aynı madde hükümleri çerçevesinde devam olunur. Ancak, 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilmeden önceki 2 nci maddesinin (a) bendi kapsamına giren illerde; yeni işe başlayan işletmelerin, 5084 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartları sağlamaları, 1.10.2003 tarihinden önce 5084 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen konularda faaliyete geçmiş olan işletmelerin ise bu maddenin yürürlük tarihini müteakip 1.10.2003 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını, fiilen ve sürekli olarak 5084 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartları sağlamaları halinde yeni hükümler uygulanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 8.- Bu Kanun 1.1.2005 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7.- Bu Kanunun;

a) Çerçeve 6 ncı maddesi ile 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (j) bendi 6.2.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri ise 1.4.2005 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, Yürürlüğe girer.

MADDE 8.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

G. Akşit

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı V.

A. Babacan

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı V.

A. Şener

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

